

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA OKRES 6 MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY DNIA 30 CZERWCA 2008 ROKU
WRAZ Z RAPORTEM BIEGŁEGO REWIDENTA**

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	1
Skonsolidowany bilans	2
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	3
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych	4
Dodatkowe informacje i objaśnienia	5
1. Informacje ogólne	5
2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej	7
3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	8
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	8
4.1. Profesjonalny osąd	8
4.2. Niepewność szacunków	8
5. Istotne zasady rachunkowości	9
5.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
5.2. Oświadczenie o zgodności	9
5.3. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych	9
5.4. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	9
5.5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	9
5.6. Korekta błędów	10
5.7. Zasady konsolidacji	10
5.8. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	10
5.9. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	10
5.10. Rzeczowe aktywa trwale	11
5.11. Koszty finansowania zewnętrznego	12
5.12. Nieruchomości inwestycyjne	12
5.13. Wartości niematerialne	12
5.14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	13
5.15. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych	13
5.16. Instrumenty finansowe	14
5.17. Zapasy	14
5.18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	15
5.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	15
5.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	15
5.21. Rezerwy	15
5.22. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	16
5.23. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	16
5.24. Leasing	16
5.25. Przychody	16
5.25.1 Sprzedaż produktów i usług	17
5.25.2 Umowy o usługi budowlane	17
5.25.3 Odsetki	18
5.25.4 Dywidendy	18
5.25.5 Przychody z tytułu wynajmu	18
5.26. Podatek dochodowy	18
5.27. Zysk netto na akcje	19
6. Informacje dotyczące segmentów działalności	19
7. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną	22
8. Przychody i koszty	23
8.1. Przychody ze sprzedaży	23
8.2. Koszty sprzedanych produktów i materiałów	24

8.3.	Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych, odpisy aktualizujące ujęte w rachunku zysków i strat	25
8.4.	Koszty świadczeń pracowniczych.....	25
8.5.	Pozostałe przychody operacyjne.....	25
8.6.	Pozostałe koszty operacyjne.....	26
8.7.	Przychody finansowe	26
8.8.	Koszty finansowe.....	27
9.	Podatek dochodowy.....	27
10.	Działalność zaniechana.....	29
11.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS.....	29
12.	Zysk przypadający na jedną akcję	30
13.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	30
14.	Rzeczowe aktywa trwale.....	31
15.	Rzeczowe aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	32
16.	Nieruchomości inwestycyjne	33
17.	Wartości niematerialne.....	33
18.	Połączenia jednostek gospodarczych	35
19.	Wartość firmy z konsolidacji.....	36
20.	Udział we wspólnym przedsięwzięciu.....	36
21.	Akcje/udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie.....	36
22.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	40
23.	Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe).....	40
24.	Świadczenia pracownicze	41
24.1.	Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	41
24.2.	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.....	41
25.	Zapasy	41
26.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	42
26.1.	Należności z tytułu dostaw, robót i usług (brutto) - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	42
26.2.	Należności z tytułu dostaw, robót i usług, przeterminowane (brutto) – z podziałem na należności nie spłacone w okresie	43
26.3.	Należności krótkoterminowe brutto (struktura walutowa)	43
27.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.....	44
28.	Inwestycje krótkoterminowe przeznaczone do obrotu.....	44
29.	Lokaty krótkoterminowe	45
30.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	45
31.	Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe	46
31.1.	Kapitał podstawowy.....	46
31.2.	Wartość nominalna akcji	46
31.3.	Prawa akcjonariuszy	46
31.4.	Akcjonariusze jednostki dominującej o znaczącym udziale	46
31.5.	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.....	48
31.6.	Udziały mniejszości.....	48
32.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	48
33.	Rezerwy	49
33.1.	Zmiany stanu rezerw	49
33.2.	Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach.....	50
33.3.	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne.....	50
33.4.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	50
34.	Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	51
35.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe).....	52

36. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	53
36.1. Rezerwa na koszty niewykorzystanych urlopów	53
36.2. Rezerwa z tytułu premii.....	53
36.3. Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych.....	53
37. Zobowiązania warunkowe.....	54
37.1. Inne zobowiązania warunkowe	54
37.2. Zobowiązania inwestycyjne.....	54
37.3. Sprawy sądowe	54
37.4. Gwarancje	55
37.5. Rozliczenia podatkowe	56
38. Informacje o podmiotach powiązanych	57
38.1. Jednostka dominująca Grupy	58
38.2. Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę.....	58
38.3. Jednostka stowarzyszona.....	58
38.4. Wspólne przedsięwzięcie, w którym jednostki wchodzące w skład Grupy są współnikami.....	58
38.5. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	58
38.6. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej.....	59
38.7. Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących	59
38.8. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy.....	59
38.9. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych	61
39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	61
39.1. Ryzyko stopy procentowej	62
39.2. Ryzyko walutowe	62
39.3. Ryzyko cen towarów	62
39.4. Ryzyko kredytowe.....	62
39.5. Ryzyko związane z płynnością	63
40. Instrumenty finansowe	63
40.1. Wartości godziwe.....	63
40.2. Ryzyko stopy procentowej	63
41. Struktura zatrudnienia	66
42. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	66

Skonsolidowany rachunek zysków i strat
za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku oraz za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2007 roku (w tysiącach złotych)

	Nota	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży produktów i materiałów		577 684	516 072
Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług	8.1	573 926	514 127
Przychody ze sprzedaży materiałów	8.1	3 758	1 945
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	8.2	(526 338)	(477 711)
Zysk brutto ze sprzedaży		51 346	38 361
Pozostałe przychody operacyjne	8.5	5 632	9 874
Koszty sprzedaży	8.2	(9 240)	(9 423)
Koszty ogólnego zarządu	8.2	(14 874)	(10 792)
Pozostałe koszty operacyjne	8.6	(14 062)	(22 731)
Zysk z działalności kontynuowanej		18 802	5 289
Przychody finansowe	8.7	6 862	13 224
Koszty finansowe	8.8	(15 528)	(12 607)
Zysk brutto		10 136	5 906
Podatek dochodowy	9	(3 277)	(1 870)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		6 859	4 036
Przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		6 344	3 991
Akcjonariuszom mniejszościowym		515	45
		6 859	4 036
Zysk na jedną akcję	12		
– podstawowy z zysku za rok obrotowy		0,09	0,15
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej		0,09	0,15

Skonsolidowany bilans
na dzień 30 czerwca 2008 roku, 31 grudnia 2007 roku i 30 czerwca 2007 roku
(w tysiącach złotych)

	Nota	30 czerwca 2008	31 grudnia 2007	30 czerwca 2007
AKTYWA				
Aktywa trwałe (długoterminowe)				
Rzeczowe aktywa trwałe	14	183 000	144 695	138 042
Nieruchomości inwestycyjne	16	–	–	–
Wartości niematerialne	17	4 730	4 695	4 448
Wartość firmy z konsolidacji	19	4 263	–	–
Aktywa finansowe	21,23	4 245	14 848	20 253
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	17	1 358	–	–
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	9	48 234	33 126	38 383
		245 830	197 364	201 126
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)				
Zapasy	25	47 310	29 746	27 333
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	26	275 471	217 327	233 030
Należności z tytułu podatku dochodowego	26	108	5 010	2 874
Rozliczenia międzyokresowe	27	92 740	94 694	115 930
Inwestycje krótkoterminowe przeznaczone do obrotu	28	6 907	57 690	35 335
Lokaty krótkoterminowe	29	71 444	170 182	223 977
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	30	105 368	13 977	37 224
		599 348	588 626	675 703
Aktywa długoterminowe przeznaczone do sprzedaży	15	–	1 267	1 267
SUMA AKTYWÓW		845 178	787 257	878 096
PASYWA				
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)				
Kapitał podstawowy	31.1	139 200	139 200	139 200
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	31.5	36 778	36 778	36 778
Kapitał zapasowy		161 866	142 793	142 793
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(23)	(10)	–
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty		15 621	28 350	20 150
		353 442	347 111	338 921
Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	31.6	14 497	2 432	5 732
Kapitał własny ogółem		367 939	349 543	344 653
Zobowiązania długoterminowe				
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	32	–	–	–
Rezerwy	33	32 342	32 886	31 746
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9,33.4	4 903	1 224	265
Pozostałe zobowiązania długoterminowe		1 334	–	–
		38 579	34 110	32 011
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	35	168 240	219 938	201 200
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych	32	29 544	11 340	1 031
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	35	7 575	–	3 021
Rozliczenia międzyokresowe	36	233 301	172 326	296 180
		438 660	403 604	501 432
Zobowiązania razem		477 239	437 714	533 443
SUMA PASYWÓW		845 178	787 257	878 096

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączane na stronach od 5 do 66 stanowią jego integralną część

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku oraz za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 (w tysiącach złotych)

		Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007
	Nota		
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		10 136	5 906
Korekty o pozycje:		(43 524)	(22 306)
Amortyzacja	8.2	7 312	5 966
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		4 407	1 037
Odsetki i dywidendy, netto		1 217	1 798
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		(281)	(2 588)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności		(50 053)	(42 442)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów		(4 541)	(7 144)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		(64 601)	29 816
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		68 547	5 410
Zmiana stanu rezerw		(1 562)	11 309
Podatek dochodowy zapłacony		(5 277)	(21 753)
Pozostale		1 308	(3 715)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(33 388)	(16 400)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		265	236
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(14 728)	(16 910)
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych		–	–
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych		–	–
Sprzedaż aktywów finansowych		176 154	20 872
Nabycie aktywów finansowych		(18 836)	(103 525)
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych		(28 587)	–
Dywidendy i odsetki otrzymane		1 847	1 323
Splata udzielonych pożyczek		–	–
Udzielenie pożyczek		–	–
Pozostale		–	–
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		116 115	(98 004)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		–	104 400
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(166)	(87)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		12 501	3 625
Splata pożyczek/kredytów		(298)	(3 592)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		–	–
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym		–	–
Odsetki zapłacone		(441)	(153)
Prowizje bankowe		(2 952)	(2 820)
Pozostale		20	20
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		8 664	101 393
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		91 391	(13 011)
Środki pieniężne na początek okresu	30	13 977	50 235
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	30	105 368	37 224
O ograniczonej możliwości dysponowania		1 331	3 410

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączane na stronach od 5 do 66 stanowią jego integralną część

**Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych
za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku, za rok zakończony dnia
31 grudnia 2007 roku oraz za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2007 roku
(w tysiącach złotych)**

	Przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej					Razem	Udziały akcjonariuszy mniejszościowych	Kapitał własny ogółem
	Kapitał akcyjny	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ (straty) niepokryte			
Na 1 stycznia 2008 roku	139 200	36 778	142 793	(10)	28 350	347 111	2 432	349 543
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	19 073	–	(19 073)	–	–	–
Wynik okresu	–	–	–	–	6 344	6 344	515	6 859
Różnice kursowe z przeliczenia kapitałów	–	–	–	(13)	–	(13)	(5)	(18)
Objęcie akcji w jednostce zależnej	–	–	–	–	–	–	11 555	11 555
Należna dywidenda	–	–	–	–	–	–	–	–
Na 30 czerwca 2008 roku	139 200	36 778	161 866	(23)	15 621	353 442	14 497	367 939
Na 1 stycznia 2007 roku	34 800	36 778	132 127	–	26 825	230 530	6 237	236 767
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	10 666	–	(10 666)	–	–	–
Emisja akcji	104 400	–	–	–	–	104 400	–	104 400
Różnice kursowe z przeliczenia kapitałów	–	–	–	(10)	–	(10)	(4)	(14)
Sprzedaż akcji jednostki zależnej	–	–	–	–	–	–	(3 660)	(3 660)
Objęcie akcji jednostki zależnej	–	–	–	–	–	–	48	48
Wynik okresu	–	–	–	–	12 191	12 191	361	12 552
Wypłata dywidendy	–	–	–	–	–	–	(550)	(550)
Na 31 grudnia 2007 roku	139 200	36 778	142 793	(10)	28 350	347 111	2 432	349 543
Na 1 stycznia 2007 roku	34 800	36 778	132 127	–	26 825	230 530	6 237	236 767
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	10 666	–	(10 666)	–	–	–
Emisja akcji	104 400	–	–	–	–	104 400	–	104 400
Wynik okresu	–	–	–	–	3 991	3 991	45	4 036
Należna dywidenda	–	–	–	–	–	–	(550)	(550)
Na 30 czerwca 2007 roku	139 200	36 778	142 793	–	20 150	338 921	5 732	344 653

Dodatkowe informacje i objaśnienia

1. Informacje ogólne

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej RAFAKO ("Grupa") jest Fabryka Kotłów RAFAKO S.A. z siedzibą w Raciborzu.

Fabryka Kotłów RAFAKO S.A. ("Spółka", "jednostka dominująca") jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33. Spółka została utworzona aktem notarialnym z dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 270217865.

Czas trwania działalności jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku oraz zawiera skonsolidowane dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007 roku dla skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych oraz skonsolidowane dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2007 roku i 30 czerwca 2007 roku dla skonsolidowanego bilansu oraz skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym.

Przedmiotem działania jednostki dominującej jest:

- produkcja wytwornic pary, a w szczególności wszelka działalność produkcyjna, kompletacyjna handlowa, na rachunek własny, w pośrednictwie i w kooperacji, z partnerami krajowymi i zagranicznymi dotycząca maszyn i urządzeń energetycznych oraz ochrony środowiska (PKD 28.30.A.)
- działalność usługowa, w tym świadczenie usług gwarancyjnych i pogwarancyjnych na produkowane przez wytwórców krajowych i zagranicznych, w wyżej wymienionym zakresie na rzecz podmiotów w obrocie krajowym i zagranicznym (PKD 28.30.B.)
- produkcja konstrukcji metalowych (PKD 28.11.B.)
- działalność usługowa w zakresie instalowania konstrukcji metalowych (PKD 28.11.C.)
- produkcja urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych dla gospodarstwa domowego (PKD 29.23.Z.)
- działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych dla gospodarstwa domowego, gdzie indziej nie sklasyfikowana (PKD 29.24.B.)
- produkcja cystern, pojemników i zbiorników metalowych (PKD 28.21.Z.)
- obróbka mechaniczna elementów metalowych (PKD 28.52.Z.)
- obróbka metali i nakładanie powłok na metale (PKD 28.51.Z.)
- produkcja narzędzi mechanicznych (PKD 29.40.A.)
- działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji narzędzi mechanicznych (PKD 29.40.B.)
- działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska (PKD 74.20.A.).

Grupa nie posiada wewnętrznych jednostek organizacyjnych sporządzających samodzielne sprawozdania finansowe.

Laris Investment Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie posiada 37,45% akcji zwykłych jednostki dominującej (31 grudnia 2007 roku: 37,45%, 30 czerwca 2007 roku: 37,45%).

ELEKTRIM S.A. z siedzibą w Warszawie posiada 12,47% akcji zwykłych jednostki dominującej (31 grudnia 2007 roku: 12,47%, 30 czerwca 2007 roku: 12,47 %).

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Na dzień 30 czerwca 2008 roku w skład grupy kapitałowej RAFAKO wchodzi następujące spółki zależne objęte konsolidacją:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale		
			30 czerwca 2008	31 grudnia 2007	30 czerwca 2007
PGL-DOM Sp. z o.o.	Racibórz	zarządzanie wspólnotami mieszkaniowymi	100,0 %	100,0 %	100,0 %
„ELWO” S.A.	Pszczyna	produkcja filtrów i urządzeń do odpopielania	95,26 %	95,26 %	86,90 %
FPM S.A.	Mikołów	produkcja pieców, palenisk i palników piecowych	70,42 %	–	–
PALSERWIS Sp. z o.o.*	Mikołów	produkcja pieców, palenisk i palników piecowych	70,42 %	–	–
RAFAKO Engineering Sp. z o.o.	Racibórz	działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego	100,0 %	100,0 %	–
RAFAKO Engineering Solution Sp. z o.o.	Belgrad	działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska	75,0 %	75,0 %	–

* -jednostka zależna w 100% od FPM S.A., zależna pośrednio od Fabryki Kotłów RAFAKO S.A.

Sprawozdania finansowe pozostałych spółek zależnych nie podlegają konsolidacji ze względu na ich nieistotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy RAFAKO oraz obecny status prawny tych jednostek. Dane dotyczące inwestycji w tych jednostkach zostały zaprezentowane w nocie 21.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych, za wyjątkiem PALSERWIS Sp. z o.o., był równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku i 30 czerwca 2007 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2008 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej RAFAKO:

- w dniu 26 lutego 2008 roku jednostka dominująca nabyła 692 236 akcji Spółki FPM S.A. z siedzibą w Mikołowie za łączną kwotę 28 871 432,97 złotych, które stanowią 66,32% udziału w kapitale zakładowym i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki,
- w dniu 19 maja 2008 roku RAFAKO S.A. nabyła 1 udział spółki ENGOREM Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, za kwotę 6 161 złotych,
- w dniach 24-26 czerwca 2008 roku jednostka dominująca nabyła 42 828 akcji Spółki FPM S.A. za kwotę 1 061 066,82 złotych, które stanowią 4,10% udziału w kapitale zakładowym i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki powiększając swój udział w Spółce FPM S.A. do 70,42% akcji.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2007 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej RAFAKO:

- w dniu 26 lutego 2007 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wykreśleniu z Krajowego Rejestru Sądowego spółki „RBS-EKO” Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Nędzy k/Raciborza – spółki zależnej pośrednio w 100% od jednostki dominującej.

2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2008 roku nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej, natomiast zmianie uległ skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej. W dniu 18 czerwca 2008 roku Walne Zgromadzenie jednostki dominującej powołało Radę Nadzorczą na VI kadencję.

Do dnia zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 30 czerwca 2008 roku wchodził:

Wiesław Różacki	Prezes Zarządu
Roman Jarosiński	Wiceprezes Zarządu
Eugeniusz Myszk	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Thamm	Wiceprezes Zarządu

W skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej na dzień 30 czerwca 2008 roku wchodził:

Krzysztof Pawelec	Przewodniczący
Leszek Wysłocki	Wiceprzewodniczący
Grażyna Kuś	Członek
Witold Okarma	Członek
Sławomir Sykucki	Członek
Marek Wiak	Członek
Marian Woronin	Członek

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2007 roku miały miejsce zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej. W dniu 19 czerwca 2007 roku Pan Marian Woronin złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej Spółki. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Fabryki Kotłów RAFAKO S.A. uwzględniając złożoną rezygnację powołało w dniu 19 czerwca 2007 roku w skład Rady Nadzorczej Spółki Pana Andrzeja Banasiewicza.

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 30 czerwca 2007 roku wchodził:

Wiesław Różacki	Prezes Zarządu
Roman Jarosiński	Wiceprezes Zarządu
Eugeniusz Myszk	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Thamm	Wiceprezes Zarządu

W skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej na dzień 30 czerwca 2007 roku wchodził:

Krzysztof Pawelec	Przewodniczący
Leszek Wysłocki	Wiceprzewodniczący
Piotr Fugiel	Członek
Witold Okarma	Członek
Sławomir Sykucki	Członek
Marek Wiak	Członek
Andrzej Banasiewicz	Członek

3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 30 września 2008 roku.

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Grupa występuje jako leasingobiorca

Jednostki wchodzące w skład Grupy występują jako strony umów leasingu. Każda z podpisanych umów leasingu analizowana jest pod kątem ryzyka i korzyści wynikających z tytułu korzystania z aktywów nabytych w ramach umowy i w zależności od jej oceny zgodnie z wymogami MSSF, zostaje sklasyfikowana jako umowa leasingu operacyjnego lub finansowego.

Klasyfikacja umów o usługę budowlaną

Z chwilą podpisania umowy o usługę budowlaną, kierownictwo dokonuje oceny dotyczącej sposobu ujmowania przychodów i kosztów z umów i decyduje czy umowa powinna zostać rozliczana zgodnie z metodą stopnia zaawansowania czy metodą rozpoznania przychodów do wysokości poniesionych kosztów.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na każdy dzień bilansowy kierownictwo jednostek wchodzących w skład spółek z Grupy dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Klasyfikacja aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy posiadane aktywa finansowe są inwestycjami utrzymywanymi do terminu zapadalności.

4.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Jednostki wchodzące w skład Grupy na koniec roku obrotowego przeprowadzają testy na utratę wartości środków trwałych. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te środki trwale. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Szczegóły dotyczące wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na dzień bilansowy zostały przedstawione w notach: 14, 16, 17, 21, 22, 24, 25 oraz 26 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Rezerwa na przewidywane straty na kontrakcie

Na każdy dzień bilansowy jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę budowlaną rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Przewidywaną stratę na kontrakcie Grupa ujmuje jako koszt zgodnie z MSSF. Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za rok obrotowy zostały przedstawione w notach: 7, 27, 33 oraz 36 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Kurs walutowy przyjęty do wyceny umów o usługę budowlaną denominowanych w walutach obcych

Na każdy dzień bilansowy jednostki wchodzące w skład Grupy przeprowadzają analizę, dotyczącą struktury walutowej zawartych kontraktów w celu określenia, który kurs walutowy (kurs „forward” czy średni kurs NBP obowiązujący dla danej waluty na dzień bilansowy) w bardziej wiarygodny sposób przybliży całkowity wynik finansowy na kontraktach. Jak wspomniano powyżej, szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za rok obrotowy zostały przedstawione w notach: 7, 27, 33 oraz 36 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

5. Istotne zasady rachunkowości

5.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki wchodzące w skład Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

5.2. Oświadczenie o zgodności

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o rachunkowości, która weszła w życie 1 stycznia 2005 roku Grupa sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej („MSSF przyjęte do stosowania w UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF oraz standardami MSSF przyjętymi przez Unię Europejską.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF przyjętymi do stosowania w UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Grupa zastosowała MSSF według stanu obowiązującego na dzień 30 czerwca 2008 roku.

5.3. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru Grupy i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

5.4. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz porównywalne skonsolidowane dane finansowe za I półrocze 2007 roku i 2007 rok są sporządzone zgodnie ze standardami MSSF. W 2008 roku Grupa nie dokonała zmiany stosowanych zasad rachunkowości.

5.5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej wydała MSSF 8 Segmenty działalności, który na dzień 30 czerwca 2008 roku nie wszedł jeszcze w życie.

MSSF 8 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku.

W dniu 1 stycznia 2008 roku weszły w życie:

1. Interpretacja IFRIC 11: Grupa kapitałowa a płatności w formie akcji własnych

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania wejście w życie powyższych standardów/interpretacji nie powoduje zmian w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym będących skutkiem zastosowania powyższych standardów bądź interpretacji po raz pierwszy.

5.6. Korekta błędu

W skonsolidowanym sprawozdaniu za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008 roku nie dokonywano korekty błędu.

5.7. Zasady konsolidacji

Fabryka Kotłów RAFAKO S.A. jest jednostką dominującą Grupy RAFAKO i sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Fabryki Kotłów RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone każdorazowo za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczbę głosów w danej spółce, chyba, że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy jednostka dominująca ma możliwość kontrolowania polityki finansowej i operacyjnej danej jednostki.

5.8. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych to inwestycje w jednostkach, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Wartość bilansową inwestycji w dniu, w którym Grupa przestaje wywierać znaczący wpływ na jednostkę i przestaje ona być jednostką stowarzyszoną, traktuje się jako cenę jej nabycia w momencie jej początkowej wyceny jako składnika aktywów.

5.9. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy skonsolidowane aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości skonsolidowanych aktywów. Skonsolidowane aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Skonsolidowane aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	30 czerwca 2008	31 grudnia 2007	29 czerwca 2007
USD	2,1194	2,4350	2,7989
EUR	3,3542	3,5820	3,7658
GBP	4,2271	4,8688	5,6005
CHF	2,0907	2,1614	2,2730
SEK	0,3554	0,3805	0,4072

5.10. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Grupa dokonała wyceny części środków trwałych według wartości godziwej i uznała tę wartość za zakładany koszt na dzień 1 stycznia 2004 roku, który jest dniem przejścia na stosowanie MSSF.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty (prawa wieczystego użytkowania)	–	–
Budynki i budowle	od 1,54 % do 50,00 %	od 2 do 65 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 6,67 % do 50,00%	od 2 do 15 lat
Urządzenia biurowe	od 10,00 % do 100,00%	od 1 do 10 lat
Środki transportu	od 6,67 % do 50,00 %	od 2 do 15 lat
Komputery	od 20,00 % do 50,00 %	od 2 do 5 lat

Do rzeczowych aktywów trwałych Grupa zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie zakładów produkcyjnych jednostek, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych niepodlegających amortyzacji tak, jak w przypadku gruntów.

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej.

Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji koszt własny sprzedaży.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Na koniec każdego roku obrotowego Grupa przeprowadza weryfikację środków trwałych pod kątem utraty wartości, przyjętego okresu ekonomicznej użyteczności oraz zastosowanej metody amortyzacji i, w razie konieczności, dokonuje stosowych korekt księgowych, mającymi wpływ na okres bieżący lub lata przyszłe. Jeżeli Grupa dokonuje remontu środka trwałego, który spełnia kryteria jego ujmowania w wartości aktywów, wówczas koszt remontu jest ujmowany w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych.

5.11. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia według wzorcowego podejścia przedstawionego w MSR 23.

5.12. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

5.13. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Na dzień 1 stycznia 2004 roku Grupa dokonała wyceny części wartości niematerialnych według wartości godziwej i uznała tę wartość za zakładany koszt dla potrzeb MSSF 1.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Do wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosuje się metodę liniową amortyzacji.

Okres amortyzacji wartości niematerialnych wynosi od 2 do 10 lat.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wyksięgowania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	2 – 5 lat
Wykorzystana metoda	Amortyzowane przez okres umowy (5-10 lat) - metodą liniową	Amortyzowane metodą liniową.
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

5.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

W sytuacji, kiedy składnik rzeczowych aktywów trwałych jest dostępny do sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywa i jego sprzedaż, zgodnie z posiadanymi planami sprzedaży, jest wysoce prawdopodobna w okresie jednego roku, wówczas Grupa klasyfikuje dany składnik aktywów jako przeznaczony do sprzedaży. Wartość takiego składnika aktywów prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy stanowi niższą z dwóch wartości: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

5.15. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych

Na każdy dzień bilansowy jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonuje się formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna jest jedną z dwóch wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

5.16. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to inwestycje o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Instrumenty finansowe nabyte w celu generowania zysku dzięki krótkoterminowym wahaniom ceny są klasyfikowane jako instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Zmiany wartości godziwej tych instrumentów finansowych uwzględniane są w przychodach lub kosztach finansowych.

Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, nie potrącając kosztów transakcji, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), odnosi się na kapitał rezerwowany z aktualizacji wyceny. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat jako koszt finansowy.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy zaliczane są do aktywów obrotowych, jeżeli Zarząd ma zamiar zrealizować je w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia są one wyceniane po cenie nabycia, czyli w wartości godziwej, obejmującej koszty transakcji.

Zobowiązania finansowe nie będące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Instrument finansowy zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

5.17. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu, zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku, są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia ustalonej metodą „średniej ważonej”;
Produkty gotowe i produkty w toku	– koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.

Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

5.18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 90 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na nieściągalne należności. Termin zapadalności należności wynikających z zatrzymanych rat gwarancyjnych upływa po zakończeniu okresu gwarancji. Odpis aktualizujący na należności wątpliwe oszacowywany jest wtedy, gdy ściąganie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Należności nieściągalne są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie stwierdzenia ich nieściągalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

5.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Do środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania Grupa zalicza środki zgromadzone na rachunku ZFŚS oraz środki na lokatach pieniężnych oddane jako zabezpieczenie gwarancji dobrego wykonania kontraktów jednostek wchodzących w skład Grupy.

5.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Zyski i straty są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku naliczania odpisu.

5.21. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

5.22. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania, pracownicy jednostek wchodzących w skład Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych po przepracowaniu określonej liczby lat oraz do odpraw emerytalnych/rentowych w momencie przechodzenia na emeryturę/rentę.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami jednostki dokonują również odpisów na ZFŚS dla wywodzących się z nich emerytów.

Grupa uznaje koszty z tych tytułów na bazie memorialowej.

Wysokość nagrody uzależniona jest od stażu pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Pracownicy otrzymują również jednorazowe wypłaty z tytułu przejścia na emeryturę. Odprawy rentowe przysługują pracownikom, którzy nabyli trwałą niezdolność do pracy. Wielkość wypłat zależy od stażu pracy oraz przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Wycena aktuarialna świadczeń długo- i krótkoterminowych dokonywana jest na koniec każdego roku obrotowego.

5.23. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 90 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych. Termin zapadalności zobowiązań wynikających z zatrzymanych rat gwarancyjnych upływa po zakończeniu okresu gwarancji. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

5.24. Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na jednostki wchodzące w skład Grupy zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

5.25. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że spółki wchodzące w skład Grupy uzyskają korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

5.25.1 Sprzedaż produktów i usług

Przychody ze sprzedaży produktów i usług, obejmują otrzymane lub należne wpływy korzyści ekonomicznych, pomniejszone o kwoty potrącone w imieniu osób trzecich.

Przychody ze sprzedaży produktów są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania realizacji transakcji, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

5.25.2 Umowy o usługi budowlane

Umowy o usługę budowlaną to kontrakty handlowe związane z podstawową działalnością operacyjną jednostek wchodzących w skład Grupy, których przedmiotem jest budowa składnika aktywów lub zespołu aktywów, które są ze sobą ściśle powiązane lub wzajemnie zależne pod względem projektowym, technologicznym lub ze względu na ich funkcję użytkową czy ostateczne przeznaczenie lub sposób użytkowania. Większość umów zawieranych jest w cenach stałych i jest rozliczanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania kontraktu.

Przychody całkowite z kontraktów zawierają początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie, oraz zmiany w trakcie wykonywania umowy z tytułu indeksacji cen, roszeń, premii.

Zmiany w przychodach z umowy są uwzględniane, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że odbiorca zaakceptuje zmiany i kwoty przychodów wynikające z tych zmian, oraz wartość tych przychodów może być wiarygodnie wyceniona.

Na całkowity koszt kontraktu składają się koszty bezpośrednie, uzasadnione koszty pośrednie oraz wszystkie pozostałe koszty, którymi zgodnie z warunkami umowy, można obciążyć zlecniodawcę.

Aktualizacji całkowitych kosztów i przychodów na kontrakcie dokonuje się zawsze w przypadku istotnych zmian w warunkach finansowych realizacji kontraktu, ale nie rzadziej niż raz na pół roku.

Korekty powstałe na skutek aktualizacji szacunków całkowitych kosztów i przychodów kontraktu wpływają na wynik finansowy Grupy tego okresu sprawozdawczego, w którym przeprowadzona została weryfikacja.

Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji kontraktu, po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Zaliczki (przedpłaty) uzyskane na poczet umowy i zafakturowane w myśl przepisów o VAT są wykazywane jako międzyokresowe rozliczenia przychodów.

Do wyliczenia stopnia zaawansowania realizacji kontraktu przyjmuje się koszty faktycznie poniesione, udokumentowane właściwymi dokumentami księgowymi oraz koszty faktycznie poniesione do końca okresu sprawozdawczego i dotąd nie zafakturowane, o ile można je w sposób wiarygodny wycenić.

Różnicę między kosztami zarachowanymi na wynik finansowy, współmiernymi do przychodów, a kosztami rzeczywiście poniesionymi wykazuje się jako korektę zapasów (z analityką na odpowiednie pozycje zapasów) i (lub) „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe” (dla kosztów niefakturowanych).

Koszty umowy dotyczące przyszłej działalności związanej z umową, np. koszty materiałów dostarczonych na miejsce budowy lub przygotowanych do wykorzystania, które nie zostały jeszcze zainstalowane, zużyte lub zastosowane podczas robót związanych z umową – za wyjątkiem materiałów wytworzonych specjalnie dla celów umowy, nie bierze się pod uwagę przy określaniu stanu zaawansowania usługi. W kosztach poniesionych nie uwzględnia się również zaliczek dla podwykonawców z tytułu prac świadczonych w ramach umowy.

Jeśli na podstawie analizy wynika, iż szacunkowe koszty całkowite kontraktu przewyższą wiarygodne przychody z kontraktu (tzn. całkowity wynik na kontrakcie będzie stratą), wtedy cała strata na kontrakcie rozpoznawana jest w danym okresie obrotowym. Rezerwy na szacowane straty wykazuje się jako „Pozostałe rezerwy” długo- lub krótkoterminowe.

Jeżeli nie można w wiarygodny sposób oszacować wyniku umowy to przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania oraz koszty umowy ujmuje się jako koszty tego okresu, w którym zostały poniesione.

Rozliczanie kontraktów denominowanych w walucie innej niż złoty polski

Przychody zrealizowane i poniesione koszty w walutach obcych ewidencjonowane są w polskich złotych przeliczonych w oparciu o średni kurs NBP z dnia wystawienia faktury lub inny przewidziany w umowie.

Na każdy dzień bilansowy spółki z Grupy przeprowadzają analizę, dotyczącą struktury walutowej zawartych kontraktów w celu określenia, który kurs walutowy (kurs „forward” czy średni kurs NBP obowiązujący dla danej waluty na dzień bilansowy) w bardziej wiarygodny sposób przybliży całkowity wynik finansowy na kontraktach.

Jeśli nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wyniku kontraktu rozpoznaje się koszty poniesione w pełnej wysokości a przychody w wysokości nie przekraczającej wartości rozpoznanych kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne.

5.25.3 Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

5.25.4 Dywidendy

Należne dywidendy zalicza się do przychodów finansowych na dzień powzięcia przez właściwe organy jednostek wchodzących w skład Grupy uchwały o podziale zysku, chyba że w uchwale określono inny dzień prawa do dywidendy.

5.25.5 Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

5.26. Podatek dochodowy

Bieżące zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych są naliczane zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwa i aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie w wartościach skompensowanych, jeżeli istnieje tytuł uprawniający do takiej kompensaty.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

5.27. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji jednostki dominującej w danym okresie sprawozdawczym. Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcję, ponieważ nie występują rozwadniające potencjalne akcje zwykłe.

6. Informacje dotyczące segmentów działalności

Podstawowy wzór podziału sprawozdawczości Grupy oparty jest na segmentach branżowych, a uzupełniający na segmentach geograficznych. Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem odbywają się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Grupa zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Segmenty branżowe

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz niektórych aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów branżowych Grupy za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku i 30 czerwca 2007 roku lub odpowiednio na dzień 30 czerwca 2008 roku lub na dzień 30 czerwca 2007 roku.

Okres zakończony 30 czerwca 2008 roku lub na dzień 30 czerwca 2008 roku	Działalność kontynuowana					Działalność ogółem
	Kotły	Instalacje Odsiarczania Spalin („IOS”)	Elektrofiltry	Nieruchomości	Pozostała działalność	
Przychody						
Przychody segmentu ogółem	335 504	191 542	30 931	1 752	17 955	577 684
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(314 781)	(158 938)	(28 949)	(1 696)	(21 974)	(526 338)
Wynik						
Zysk (strata) segmentu	20 723	32 604	1 982	56	(4 019)	51 346
Pozostałe przychody (koszty) segmentu	(19 261)	(14 148)	(4 839)	(33)	–	(38 281)
Koszty nieprzypisane	–	–	–	–	5 737	5 737
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	1 462	18 456	(2 857)	23	1 718	18 802
Przychody (koszty) finansowe netto	(2 426)	(1 080)	438	34	(5 632)	(8 666)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem i udziałami mniejszości	(964)	17 376	(2 419)	57	(3 914)	10 136
Podatek dochodowy	(488)	–	(788)	(33)	(1 968)	(3 277)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	(1 452)	17 376	(3 207)	24	(5 882)	6 859
Aktywa i zobowiązania						
Aktywa segmentu	312 864	34 029	109 385	15 185	–	471 463
Aktywa nieprzypisane	–	–	–	–	373 715	373 715
Aktywa ogółem	312 864	34 029	109 385	15 185	373 715	845 178
Zobowiązania segmentu	228 328	134 222	62 015	803	–	425 368
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	–	–	51 871	51 871
Kapitały własne	41 552	–	47 370	14 382	264 635	367 939
Zobowiązania i kapitały ogółem	269 880	134 222	109 385	15 185	316 506	845 178
Pozostałe informacje dotyczące segmentu						
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(512)	–	(991)	(202)	(4 807)	(6 512)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(32)	–	(316)	(1)	(451)	(800)
Nakłady niepieniężne:						
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	(1 692)	(894)	–	–	–	(2 586)
Rezerwa na straty na kontraktach	(10 040)	(2 716)	(104)	–	–	(12 860)
Naliczone koszty opłat karnych	(1 402)	(7 974)	(6 403)	–	–	(15 779)

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007 roku lub na dzień 30 czerwca 2007 roku	<i>Działalność kontynuowana</i>					<i>Działalność ogółem</i>
	<i>Kotły</i>	<i>Instalacje Odsiarczania Spalin („IOS”)</i>	<i>Elektrofiltry</i>	<i>Nieruchomości</i>	<i>Pozostała działalność</i>	
Przychody						
Przychody segmentu ogółem	209 276	201 906	84 221	1 794	18 875	516 072
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(190 931)	(186 891)	(78 429)	(1 738)	(19 722)	(477 711)
Wynik						
Zysk (strata) segmentu	18 345	15 015	5 792	56	(847)	38 361
Pozostałe przychody (koszty) segmentu	(7 609)	(7 182)	(5 194)	(152)	–	(20 137)
Koszty nieprzypisane	–	–	–	–	(12 935)	(12 935)
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	10 736	7 833	598	(96)	(13 782)	5 289
Przychody (koszty) finansowe netto	(3 931)	(1 000)	18	115	5 415	617
Podatek dochodowy	–	–	(274)	(18)	(1 578)	(1 870)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	6 805	6 833	342	1	(9 945)	4 036
Aktywa i zobowiązania						
Aktywa segmentu	174 738	82 037	117 261	15 124	–	389 160
Aktywa nieprzypisane	–	–	–	–	488 936	488 936
Aktywa ogółem	174 738	82 037	117 261	15 124	488 936	878 096
Zobowiązania segmentu	203 984	237 755	73 505	775	–	516 019
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	–	–	17 424	17 424
Kapitały własne	–	–	43 756	14 349	286 548	344 653
Zobowiązania i kapitały ogółem	203 984	237 755	117 261	15 124	303 972	878 096
Pozostałe informacje dotyczące segmentu						
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	–	–	(919)	(191)	(4 135)	(5 245)
Amortyzacja wartości niematerialnych	–	–	(280)	(4)	(437)	(721)
Nakłady niepieniężne:						
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	(929)	(1 211)	–	–	–	(2 140)
Rezerwa na straty na kontraktach	(1 493)	(10 912)	(1 493)	–	–	(13 898)
Naliczone koszty opłat karnych	(7 214)	–	–	–	–	(7 214)

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Segmenty geograficzne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane o przychodach ze sprzedaży Grupy, dotyczących poszczególnych segmentów geograficznych, w podziale na segmenty branżowe, za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku i 30 czerwca 2007 roku.

Rynek krajowy:

<i>Asortyment</i>	<i>Sprzedaż za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Sprzedaż za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>	<i>Dynamika w %</i>
Kotły	215 566	86 949	147,9%
Instalacje odsiarczania spalin	191 542	201 906	(5,1)%
Elektrofiltry	28 257	60 765	(53,5)%
Nieruchomości	1 752	1 794	(2,3)%
Pozostale	17 495	18 841	(7,1)%
Razem	454 612	370 255	22,8%

Rynek zagraniczny:

<i>Asortyment</i>	<i>Sprzedaż za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Sprzedaż za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>	<i>Dynamika w %</i>
Kotły	119 938	122 327	(2,0)%
Elektrofiltry	2 674	23 456	(88,6)%
Pozostale	460	34	1 252,9%
Razem	123 072	145 817	(15,6)%

7. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Przychody ze sprzedaży produktów i usług, w tym:	573 926	514 127
a) przychody ze sprzedaży wyliczone metodą stopnia zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy	550 470	510 811
b) pozostałe przychody ze sprzedaży produktów i usług dotyczące podstawowej działalności operacyjnej	23 456	3 316
Łączna kwota poniesionych kosztów i ujętych zysków (pomniejszone o ujęte straty) na dzień bilansowy	546 946	508 747
Otrzymane zaliczki	93 521	123 070
Kwoty zatrzymane	16 756	18 462
Kwota brutto należna od Zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywo)	71 691	111 638
Kwota brutto należna Zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (zobowiązanie)	108 338	149 530

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
 Dodatkowe informacje i objaśnienia
 (w tysiącach złotych)

W zakres podpisywanych umów o budowę mogą wchodzić zobowiązania i należności warunkowe związane z następującymi ryzykami/szansami:

1. ryzyko poniesienia kar kontraktowych z tytułu ewentualnego niedotrzymania umownych terminów realizacji umowy;
2. ryzyko poniesienia dodatkowych kosztów i kar kontraktowych z tytułu ewentualnego nienależytego wykonania przedmiotu umowy;
3. ryzyko poniesienia kar kontraktowych z tytułu ewentualnego niedotrzymania umownych parametrów technicznych przedmiotu umowy;
4. ryzyko poniesienia ewentualnych kosztów napraw, remontów, modernizacji w umownym okresie gwarancyjnym;
5. ryzyko realizowalności aktywów w przypadku ewentualnej niewypłacalności (upadłości, likwidacji itp.) Zamawiającego;
6. ryzyko roszczeń i kar powstałych w następstwie ewentualnych zawieszeń /odstąpień od umowy przez jedną ze stron umowy;
7. ryzyko/szansa wystąpienia zobowiązań/należności powstałych w następstwie zmian w systemie podatkowym, celnym itp. dokonanych w trakcie realizacji umowy;
8. ryzyko wystąpienia kar i roszczeń w następstwie niedotrzymania warunków umowy w zakresie przekazania Zamawiającemu wymaganych gwarancji bankowych/ubezpieczeniowych zwrotu zaliczki oraz dobrego wykonania umowy;
9. ryzyko/szansa wystąpienia dodatkowych zobowiązań/należności w następstwie końcowego rozliczenia wagowego z Zamawiającym za zrealizowany przedmiot umowy.

8. Przychody i koszty

8.1. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży produktów

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
- przychody netto ze sprzedaży wyrobów	567 372	508 219
- w tym od jednostek powiązanych	-	23
- przychody netto ze sprzedaży usług	6 295	5 908
- w tym od jednostek powiązanych	45	-
- przychody ze sprzedaży pozostałych produktów	259	-
- w tym do jednostek powiązanych	-	-
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	573 926	514 127
- w tym od jednostek powiązanych	45	23

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży produktów

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
a) kraj	451 082	368 439
- w tym od jednostek powiązanych	45	23
- przychody ze sprzedaży wyrobów	444 687	362 613
- w tym od jednostek powiązanych	-	23
- przychody ze sprzedaży usług	6 136	5 826
- w tym od jednostek powiązanych	45	-
- pozostałe	259	-
b) eksport	122 844	145 688
- w tym do jednostek powiązanych	-	-
- przychody ze sprzedaży wyrobów	122 685	145 594
- przychody ze sprzedaży usług	159	94
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	573 926	514 127
- w tym od jednostek powiązanych	45	23

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Przychody ze sprzedaży materiałów	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
- przychody ze sprzedaży materiałów	3 758	1 945
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
Przychody netto ze sprzedaży materiałów, razem	3 758	1 945
- w tym od jednostek powiązanych	-	-

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży materiałów	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
a) kraj	3 530	1 816
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
b) eksport	228	129
Przychody netto ze sprzedaży materiałów, razem	3 758	1 945
- w tym od jednostek powiązanych	-	-

Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Grupy są przede wszystkim zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych oraz krajowa i zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa.

Przychody ze sprzedaży od jednostek powiązanych szczegółowo przedstawia nota 38.

8.2. Koszty sprzedanych produktów i materiałów

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
a) amortyzacja	7 312	5 966
b) zużycie materiałów i energii	227 586	229 445
c) usługi obce	221 274	162 008
d) podatki i opłaty	3 033	4 037
e) wynagrodzenia	47 801	40 134
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	11 839	10 651
g) pozostałe koszty rodzajowe	5 934	5 639
Koszty według rodzaju, razem	524 779	457 880
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	24 633	44 225
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	(1 616)	(5 322)
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(9 240)	(9 423)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(14 874)	(10 792)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	523 682	476 568
Wartość sprzedanych materiałów	2 656	1 143
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	526 338	477 711

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

8.3. Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych, odpisy aktualizujące ujęte w rachunku zysków i strat

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Pozycje ujęte w koszcie sprzedanych produktów i materiałów:		
Amortyzacja środków trwałych	6 181	4 955
Trwała utrata wartości rzeczowych środków trwałych	–	–
Amortyzacja wartości niematerialnych	800	721
	<u>6 981</u>	<u>5 676</u>
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych	331	290
	<u>331</u>	<u>290</u>

8.4. Koszty świadczeń pracowniczych

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Wynagrodzenia	47 801	40 134
Koszty ubezpieczeń społecznych	10 807	8 152
Koszty świadczeń emerytalnych	346	323
Pozostałe świadczenia	686	2 176
	<u>59 640</u>	<u>50 785</u>

8.5. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Rozwiązanie rezerwy na naprawy gwarancyjne	–	2 461
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności	645	105
Rozwiązanie rezerwy na kontrakty długoterminowe	1 105	606
Rozwiązanie rezerwy na zapasy	52	316
Rozwiązane rezerwy na premie	568	441
Rozwiązanie pozostałych rezerw	459	4 426
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	210	109
Otrzymane kary umowne i odszkodowania	892	602
Inne	1 701	808
	<u>5 632</u>	<u>9 874</u>

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

8.6. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Utworzenie rezerwy na kontrakty długoterminowe	–	11 915
Utworzenie rezerwy na niewykorzystane urlopy	1 776	1 170
Utworzenie rezerwy na przyszłe koszty	7 787	–
Strata na sprzedaży/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	64	66
Utworzenie rezerwy na naprawy gwarancyjne	1 032	–
Utworzenie rezerwy na należności	62	4 711
Utworzenie rezerwy na zapasy	162	–
Koszty napraw gwarancyjnych	644	3 769
Darowizny	152	115
Prace badawczo-rozwojowe	519	515
Kary umowne	175	–
Koszty sądowe	164	51
Inne	1 525	419
	14 062	22 731

8.7. Przychody finansowe

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Odsetki z tytułu udzielonych pożyczek	57	260
Pozostałe odsetki	2 723	5 813
Przychody z inwestycji	1 073	6 721
Dodatnie różnice kursowe	2 188	166
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość inwestycji	494	–
Dyskonto rozrachunków długoterminowych	309	175
Pozostałe przychody finansowe	18	89
	6 862	13 224

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

8.8. Koszty finansowe

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Odsetki od kredytów bankowych i pożyczek	827	157
Odsetki od innych zobowiązań	597	71
Koszty udzielonych prowizji bankowych	3 272	3 889
Ujemne różnice kursowe	8 378	4 219
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość inwestycji	1 236	–
Wycena opcji walutowych	801	98
Dyskonto rozrachunków długoterminowych	64	71
Utworzenie rezerw na koszty finansowe	–	1 500
Koszty emisji akcji	–	1 904
Pozostałe koszty finansowe	353	698
	15 528	12 607

9. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku i 30 czerwca 2007 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	(17 533)	(6 413)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(17 533)	(6 413)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	14 256	4 543
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	14 256	4 543
Podatek zapłacony za granicą	–	–
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(3 277)	(1 870)

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Uzgodnienie podatku dochodowego od skonsolidowanego wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008 roku i 30 czerwca 2007 roku przedstawia się następująco:

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	10 136	5 906
Zysk przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	–	–
Zysk brutto przed opodatkowaniem	<u>10 136</u>	<u>5 906</u>
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2007 rok: 19%)	1 883	1 122
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Serbii, wynoszącej 10% (2007 rok: 10%)	24	–
Podatek od kosztów nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	2 555	8 202
Podatek od przychodów nie będących podstawą do opodatkowania	(1 325)	(7 490)
Podatek od pozostałych przychodów/kosztów	<u>140</u>	<u>36</u>
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 32% (6 miesięcy 2007 roku: 32%)	<u>3 277</u>	<u>1 870</u>
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w rachunku zysków i strat	3 277	1 870
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	–	–
	<u>3 277</u>	<u>1 870</u>

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 czerwca 2008 roku

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 czerwca 2008 roku wynika z następujących pozycji:

	<i>Skonsolidowany bilans</i>		<i>Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres 6 miesięcy zakończony</i>	
	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>30 czerwca 2007</i>	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Korekta przychodów ze sprzedaży związana z wyceną kontraktów długoterminowych	391	4 828	6 178	(9 154)
Dyskonto zobowiązań długoterminowych	(397)	(265)	(41)	(7)
Wycena gruntów	(2 202)	(1 525)	1	–
Wycena środków trwałych	(12 341)	(10 276)	46	169
Wycena wartości niematerialnych	(864)	(786)	(16)	18
Amortyzacja środków trwałych objętych ulgą inwestycyjną	(139)	(205)	27	44
Nadwyżka niezrealizowanych dodatnich różnic kursowych	672	105	448	233
Naliczone odsetki od udzielonych pożyczek	(61)	(35)	–	(35)
Naliczone odsetki od lokat	(20)	(77)	(6)	(77)
Koszty opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntów	(33)	(32)	(33)	(32)
Wartość środków trwałych w leasingu	(103)	(62)	(10)	12
Koszty gwarancji i ubezpieczeń	(83)	(436)	98	156
Naliczone koszty prowizji bankowych	1	–	1	–
Wycena papierów wartościowych	(50)	(142)	141	(65)
Wycena opcji CALL/PUT	(26)	(57)	122	19
Naliczone odsetki od przeterminowanych należności	(7)	–	(7)	19
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	<u>(15 262)</u>	<u>(8 965)</u>	<u>6 949</u>	<u>(8 700)</u>

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

	<i>Skonsolidowany bilans</i>		<i>Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres 6 miesięcy zakończony</i>	
	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>30 czerwca 2007</i>	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Odpisy aktualizujące należności	2 152	3 923	(132)	759
Odpisy aktualizujące zapasy	973	912	19	(60)
Rezerwa na premię roczną	1 189	1 310	(789)	(621)
Rezerwa na urlopy	528	397	338	221
Dyskonto należności długoterminowych	60	62	(6)	(11)
Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe	2 322	2 322	-	-
Odpis aktualizujący nieruchomości	41	48	(4)	(3)
Rezerwa na kontrakty długoterminowe	2 436	2 640	(210)	2 149
Korekta kosztów wytworzenia produktów związana z wyceną kontraktów długoterminowych	40 408	28 386	6 456	12 075
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	491	690	132	(546)
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	3 694	3 392	26	-
Niewypłacone wynagrodzenia	2 132	1 697	(11)	63
Zobowiązanie długoterminowe z tytułu leasingu	32	50	(11)	(17)
Naliczone koszty sprzedanych środków trwałych	-	-	(10)	-
Naliczone odsetki od zobowiązań	200	178	1	-
Przewidywane kary	1 638	891	1 479	(758)
Niezrealizowane zyski wewnątrz Grupy	50	-	12	-
Pozostałe	247	185	17	(8)
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	58 593	47 083	7 307	13 243
			14 256	4 543
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	43 331	38 118		

Jednostki zależne wchodzące w skład Grupy w okresie sprawozdawczym zanotowały stratę podatkową w kwocie 5 428 tysięcy złotych. W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2008 roku jednostka zależna dokonała rozliczenia straty podatkowej z lat ubiegłych w wysokości 49 tysięcy złotych.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2007 roku Grupa nie zanotowała straty podatkowej, spółka zależna dokonała rozliczenia straty podatkowej z lat ubiegłych w wysokości 3 tysięcy złotych.

Polityka tworzenia odroczonego podatku dochodowego została przedstawiona w nocie 5.26.

10. Działalność zaniechana

W okresie sprawozdawczym Grupa nie zaniechała istotnej działalności gospodarczej. Zarząd jednostki dominującej nie planuje zaprzestania istotnej działalności gospodarczej Grupy w następnym okresie.

11. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający co najmniej 20 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Spółki wchodzące w skład Grupy tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego oraz odpisu dla emerytów i rencistów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółek, pożyczek udzielonych ich pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Aktywa Funduszy Spółek wchodzących w skład Grupy na dzień 30 czerwca 2008 roku składają się ze środków pieniężnych w wysokości 1 024 tysiące złotych (31 grudnia 2007 roku: 171 tysięcy złotych, 30 czerwca 2007 roku: 1 568 tysięcy złotych) oraz udzielonych pracownikom Spółek pożyczek w wysokości 454 tysiące złotych (31 grudnia 2007 roku: 439 tysięcy złotych, 30 czerwca 2007 roku: 467 tysięcy złotych), natomiast zobowiązania Spółek wobec Funduszy wynoszą 2 349 tysięcy złotych (31 grudnia 2007 roku: 262 tysiące złotych, 30 czerwca 2007 roku: 1 545 tysięcy złotych). W związku z powyższym, saldo rozrachunków z Funduszami wynosi minus 871 tysięcy złotych (31 grudnia 2007 roku: 348 tysięcy złotych, 30 czerwca 2007 roku: 490 tysięcy złotych).

12. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i zysku na jedną akcję:

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Zysk netto z działalności kontynuowanej	6 344	3 991
Zysk netto	6 344	3 991
<hr/>		
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku na jedną akcję	<u>6 344</u>	<u>3 991</u>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	69 600 000	26 100 000
Wpływ rozwodnienia:	-	-
Opcje na akcje	-	-
Umarzalne akcje uprzywilejowane	-	-
<hr/>		
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	<u>69 600 000</u>	<u>26 100 000</u>
Zysk/(strata) na jedną akcję:		
– podstawowy z zysku za rok	0,09	0,15
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej	<u>0,09</u>	<u>0,15</u>

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych jednostki dominującej.

13. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Jednostka dominująca oraz jednostki objęte konsolidacją w okresie sprawozdawczym nie wypłaciły oraz nie planują wypłaty dywidendy.

Zgodnie z przyjętymi politykami rachunkowości, dywidenda może być wypłacona jedynie z zysku pojedynczych jednostek wchodzących w skład Grupy, a nie w oparciu o skonsolidowany wynik Grupy Kapitałowej.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

14. Rzeczowe aktywa trwałe

	<i>Grunty</i>	<i>Budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
30 czerwca 2008 roku							
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2008 roku	12 219	81 364	38 764	2 603	–	9 745	144 695
Zwiększenia stanu	4 686	18 818	13 182	478	314	14 941	52 420
Zmniejszenia stanu	13	146	59	12	–	7 390	7 620
Odpis aktualizujący za okres	–	(17)	–	–	–	–	(17)
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	1 645	4 170	383	314	–	6 512
Wartość netto na dzień 30 czerwca 2008 roku	16 892	98 408	47 717	2 686	–	17 296	183 000
Na dzień 1 stycznia 2008 roku							
Wartość brutto	12 219	92 919	62 285	4 874	2 681	9 745	184 723
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	11 555	23 521	2 271	2 681	–	40 028
Wartość netto	12 219	81 364	38 764	2 603	–	9 745	144 695
Na dzień 30 czerwca 2008 roku							
Wartość brutto	16 892	111 625	74 344	5 337	2 992	17 296	228 487
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	13 217	26 627	2 651	2 992	–	45 487
Wartość netto	16 892	98 408	47 717	2 686	–	17 296	183 000
31 grudnia 2007 roku							
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2007 roku,	11 231	76 128	27 559	2 518	–	11 224	128 660
Zwiększenia stanu	988	8 662	17 934	835	1 044	16 495	45 958
Zmniejszenia stanu	–	326	111	8	–	17 974	18 419
Odpis aktualizujący za okres	–	34	–	–	–	–	34
Korekta wartości	–	3 134	6 618	742	1 044	–	11 538
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	11 231	76 128	27 559	2 518	–	11 224	128 660
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2007 roku	12 219	81 364	38 764	2 603	–	9 745	144 695
Na dzień 1 stycznia 2007 roku							
Wartość brutto	11 231	84 647	44 490	4 054	1 637	11 224	157 283
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	8 519	16 931	1 536	1 637	–	28 623
Wartość netto	11 231	76 128	27 559	2 518	–	11 224	128 660
Na dzień 31 grudnia 2007 roku							
Wartość brutto	12 219	92 919	62 285	4 874	2 681	9 745	184 723
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	11 555	23 521	2 271	2 681	–	40 028
Wartość netto	12 219	81 364	38 764	2 603	–	9 745	144 695

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

30 czerwca 2007 roku	<i>Grunty</i>	<i>Budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwale w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2007 roku,	11 231	76 128	27 559	2 518	–	11 224	128 660
Zwiększenia stanu	988	5 917	12 687	715	486	5 959	26 752
Zmniejszenia stanu	13	147	–	–	–	11 982	12 142
Odpis aktualizujący za okres	–	17	–	–	–	–	17
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	1 383	3 002	374	486	–	5 245
Wartość netto na dzień 30 czerwca 2007 roku	12 206	80 532	37 244	2 859	–	5 201	138 042
Na dzień 1 stycznia 2007 roku							
Wartość brutto	11 231	84 647	45 444	4 054	683	11 224	157 283
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	8 519	17 885	1 536	683	–	28 623
Wartość netto	11 231	76 128	27 559	2 518	–	11 224	128 660
Na dzień 30 czerwca 2007 roku							
Wartość brutto	12 206	90 376	58 095	4 769	1 166	5 201	171 813
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	9 844	20 851	1 910	1 166	–	33 771
Wartość netto	12 206	80 532	37 244	2 859	–	5 201	138 042

W okresie 6 miesięcy 2008 roku Grupa nabyła niskocenne środki trwałe o łącznej wartości 330 tysięcy złotych, które zostały całkowicie umorzone w roku 2008 (31 grudnia 2007 roku: 1 044 tysiące złotych, 30 czerwca 2007 roku: 486 tysięcy złotych) oraz zlikwidowała niskocenne środki trwałe o wartości brutto 3 tysiące złotych.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku, 31 grudnia 2007 roku oraz 30 czerwca 2007 roku jednostka dominująca posiadała i użytkowała środki transportu na mocy umów leasingu finansowego w łącznej wysokości 525 tysięcy złotych brutto na dzień nabycia przedmiotu leasingu. Okres użytkowania tych środków jest zgodny z okresem trwania umowy leasingowej i wynosi od 47 do 48 miesięcy. Spółka dokonuje odpisów amortyzacyjnych tych środków metodą liniową.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku jednostka zależna posiadała i użytkowała maszyny i urządzenia oraz środki transportu na mocy umów leasingu finansowego w łącznej wysokości 1 528 tysięcy złotych brutto na dzień nabycia przedmiotu leasingu. Okres użytkowania tych środków nie jest zgodny z okresem trwania umów leasingowych i wynosi od 24 do 120 miesięcy. Jednostka dokonuje odpisów amortyzacyjnych tych środków metodą liniową.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku, 31 grudnia 2007 roku i 30 czerwca 2007 roku żaden z gruntów lub budynków będących własnością Spółek wchodzących w skład Grupy i zakwalifikowanych do rzeczowych aktywów trwałych nie był objęty hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy.

15. Rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 30 czerwca 2008 roku Grupa nie wyodrębniła rzeczowych aktywów trwałych, które zostałyby zakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku i 30 czerwca 2007 roku Grupa wyodrębniła rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży o wartości bilansowej 1 267 tysięcy złotych. W wartości tej zostały ujęte wszystkie środki trwałe, co do których oczekiwano, że ich wartość zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie i co do których Zarządy jednostek Grupy posiadały plany i zamierzenia ich zbycia w okresie 12 miesięcy od dnia bilansowego.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

16. Nieruchomości inwestycyjne

Na dzień 30 czerwca 2008 roku, 31 grudnia 2007 roku i 30 czerwca 2007 roku Grupa nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych, które spełniałyby kryteria ich ujęcia jako aktywów.

17. Wartości niematerialne

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Inne wartości niematerialne</i>	<i>Ogółem</i>
30 czerwca 2008 roku				
Wartość netto na 1 stycznia 2008 roku	376	2 640	1 679	4 695
Zwiększenia stanu	–	690	145	835
Zmniejszenia stanu	–	–	–	–
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za okres	–	483	317	800
Na dzień 30 czerwca 2008 roku	376	2 847	1 507	4 730
Na dzień 1 stycznia 2008 roku				
Wartość brutto	376	5 602	3 434	9 412
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	2 962	1 755	4 717
Wartość netto	376	2 640	1 679	4 695
Na dzień 30 czerwca 2008 roku				
Wartość brutto	376	6 307	3 579	10 262
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	3 460	2 072	5 532
Wartość netto	376	2 847	1 507	4 730
31 grudnia 2007 roku				
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2007 roku	–	2 057	1 755	3 812
Zwiększenia stanu	376	1 463	567	2 406
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	894	629	1 523
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	376	2 626	1 693	4 695
Na dzień 1 stycznia 2007 roku				
Wartość brutto	–	4 125	2 881	7 006
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu trwałej utraty wartości	–	2 068	1 126	3 194
Wartość netto	–	2 057	1 755	3 812
Na dzień 31 grudnia 2007 roku				
Wartość brutto	376	5 588	3 448	9 412
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	2 962	1 755	4 717
Wartość netto	376	2 626	1 693	4 695

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Inne wartości niematerialne</i>	<i>Ogółem</i>
30 czerwca 2007 roku*				
Wartość netto na 1 stycznia 2007 roku	–	2 057	1 755	3 812
Zwiększenia stanu	376	498	483	1 357
Zmniejszenia stanu	–	–	–	–
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za okres	–	420	301	721
Na dzień 30 czerwca 2007 roku	376	2 135	1 937	4 448
Na dzień 1 stycznia 2007 roku				
Wartość brutto	–	4 125	2 881	7 006
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	2 068	1 126	3 194
Wartość netto	–	2 057	1 755	3 812
Na dzień 30 czerwca 2007 roku				
Wartość brutto	376	4 623	3 364	8 363
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	2 488	1 427	3 915
Wartość netto	376	2 135	1 937	4 448

* - wartość firmy została skorygowana o kwotę 86 tysięcy złotych na skutek korekty błędnego ujęcia wartości składnika majątku i została opisana w punkcie „Wartość firmy”

W skład wartości niematerialnych wchodzi patenty, licencje i oprogramowanie. Największą pozycję stanowi licencja na kotły odzysknicowe. Wartość bilansowa powyższej licencji wynosi na dzień 30 czerwca 2008 roku 578 tysięcy złotych (31 grudnia 2007: 642 tysiące złotych, 30 czerwca 2007: 707 tysięcy złotych). Pozostały od dnia 30 czerwca 2008 roku okres amortyzacji licencji wynosi 4,5 roku.

W pozycji „Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe” przedstawiono kwotę 1 358 tysięcy złotych zawierającą nakłady poniesione przez jednostkę dominującą na uzyskanie od firmy Siemens AG Erlangen licencji na kotły przepływowe typu BENSON o nadkrytycznych parametrach pary.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na wartościach niematerialnych:

Wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań.

Wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży:

W Grupie na dzień bilansowy nie występują wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży.

Wartość firmy:

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym jednostka dominująca wykazała wartości firmy w kwocie 376 tysięcy złotych powstałą z rozliczenia transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki Wyrskich Zakładów Urządzeń Przemysłowych „NOMA INDUSTRY” Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w Wyrach.

Szczegółowe rozliczenie transakcji nabycia przedstawia poniższe zestawienie:

	Wartość godziwa (w tysiącach złotych)
Rzeczowe aktywa trwale	8 340
Długoterminowe aktywa finansowe	488
Należności z tytułu kaucji gwarancyjnych	611
Zapasy	732
Korekta wartości zapasów	(86)
Łączna wartość godziwa nabytych aktywów netto	10 085
Łączny koszt nabycia	10 461
Wartość firmy ujęta przy nabyciu	290
Korekta wartości zapasów	86
Skorygowana wartość firmy	376

Amortyzacja patentów i licencji:

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2008 roku patenty i licencje amortyzowane były równomiernie przez okres ich ekonomicznego użytkowania wynoszący od 5 do 10 lat.

Prace badawczo-rozwojowe:

Grupa w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2008 roku ani w okresach porównawczych nie poniosła kosztów prac badawczo-rozwojowych.

18. Połączenia jednostek gospodarczych

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2008 roku, jednostka dominująca przejęła kontrolę nad Spółką FPM S.A., nabywając łącznie 70,42% jej kapitału zakładowego i ponosząc łączne koszty nabycia jednostki w kwocie kwotę 29 932 499,79 złotych. Poprzez połączenie z FPM S.A. jednostka dominująca objęła również kontrolę nad spółką PALSERWIS Sp. z o.o., która jest jednostką w 100% zależną od FPM S.A.

W związku ze spełnieniem warunku przejścia kontroli nad zakupionym podmiotem, do rozliczenia transakcji nabycia zastosowano wymogi MSSF 3 – Połączenie jednostek gospodarczych.

Grupa Kapitałowa RAFAKO na dzień 30 czerwca 2008 roku, w związku z powyższą transakcją, wykazuje wartość firmy z konsolidacji w kwocie 4 263 tysiące złotych.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2007 roku jednostka dominująca, w ramach środków pozyskanych z emisji akcji serii I, dokonała zakupu przedsiębiorstwa spółki Wyrskich Zakładów Urządzeń Przemysłowych „NOMA INDUSTRY” Sp. z o.o. w upadłości, z siedzibą w Wyrach, za cenę 10,5 miliona złotych, w skład którego wchodzi w szczególności:

- prawo użytkowania wieczystego gruntu oraz prawo własności znajdujących się na gruncie budynków i urządzeń,
- ruchomości oraz składniki majątku obrotowego,
- wierzytelności z tytułu kaucji gwarancyjnych (zabezpieczających),
- prawa z papierów wartościowych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Przejęte przedsiębiorstwo wraz z zatrudnionymi w nim pracownikami, zostało przekształcone w wydział produkcyjny Fabryki Kotłów RAFAKO S.A., który będzie realizował głównie zamówienia dotyczące kotłów przemysłowych oraz urządzeń do utylizacji odpadów komunalnych, przemysłowych oraz biomasy.

W związku ze spełnieniem warunku przejęcia kontroli nad zakupionym podmiotem, do rozliczenia transakcji nabycia zastosowano wymogi MSSF 3 – Połączenie jednostek gospodarczych.

19. Wartość firmy z konsolidacji

Na dzień 30 czerwca 2008 roku, w związku z przejęciem kontroli nad Grupą Kapitałową FPM, Grupa Kapitałowa RAFAKO prezentuje wartość firmy z konsolidacji w kwocie 4 263 tysiące złotych.

	Wartość godziwa (w tysiącach złotych)
Koszty połączenia z FPM S.A.	28 872
Wartość przejętych aktywów netto	26 067
Wartość firmy z konsolidacji FPM S.A.	2 805
Przejęta wartość firmy z konsolidacji Grupy FPM	1 458
Wartość firmy z konsolidacji Grupy RAFAKO	4 263

Na dzień 31 grudnia 2007 roku i 30 czerwca 2007 roku Grupa nie wykazywała wartości firmy z konsolidacji.

20. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

W okresach zakończonych 30 czerwca 2008 roku i 30 czerwca 2007 roku, jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły wspólnych przedsięwzięć z innymi jednostkami gospodarczymi.

21. Akcje/udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa posiadała następujące aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:

	30 czerwca 2008	31 grudnia 2007	30 czerwca 2007
Akcje/udziały w spółkach zależnych nie notowanych na giełdzie	242	242	242
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nie notowanych na giełdzie	534	528	1 845
	776	770	2 087

Akcje/udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie nie stanowiły zabezpieczenia zobowiązań Grupy na dzień 30 czerwca 2008 roku, 31 grudnia 2007 roku, ani na dzień 30 czerwca 2007 roku.

Udziały/akcje w jednostkach zależnych nie objętych konsolidacją na dzień 30 czerwca 2008 roku:

Nazwa Spółki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	data objęcia kontroli	wartość udziałów (akcji) wg ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość	wartość bilansowa udziałów (akcji)	% udział w kapitale	% udział w ogólnej liczbie głosów
RAFAKO-HANDELS AG	Zurich	handel urządzeniami wytwarzającymi energię	02.11.1993	551	(309)	242	99,50%	99,50%
				551	(309)	242		

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Dane finansowe jednostek zależnych nie objętych konsolidacją na dzień 30 czerwca 2008 roku*:

Nazwa Spółki	kapitał własny	kapitał zakładowy	zysk (strata) netto	zobowiązania	należności	aktywa jednostki, razem	przychody ze sprzedaży	nieopłacona wartość akcji / udziałów	otrzymane lub należne dywidendy
RAFAKO- HANDELS AG**	12	554	(47)	4	2	16	7	366	–

* - dane finansowe spółek prezentowane wg PSR

** - spółka nie prowadzi działalności, dane na dzień 31 grudnia 1996 roku

Udziały/akcje w jednostkach zależnych nie objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2007 roku:

Nazwa Spółki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	data objęcia kontroli	wartość udziałów (akcji) wg ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość	wartość bilansowa udziałów (akcji)	% udział w kapitale	% udział w ogólnej liczbie głosów
RAFAKO- HANDELS AG	Zurich	handel urządzeniami wytwarzającymi energię	02.11.1993	551	(309)	242	99,50%	99,50%
				551	(309)	242		

Dane finansowe jednostek zależnych nie objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2007 roku*:

Nazwa Spółki	kapitał własny	kapitał zakładowy	zysk (strata) netto	zobowiązania	należności	aktywa jednostki, razem	przychody ze sprzedaży	nieopłacona wartość akcji / udziałów	otrzymane lub należne dywidendy
RAFAKO- HANDELS AG**	12	554	(47)	4	2	16	7	434	–

* - dane finansowe spółek prezentowane wg PSR

** - spółki nie prowadzą działalności, dane RAFAKO-HANDELS na dzień 31 grudnia 1996 roku

Udziały/akcje w jednostkach zależnych nie objętych konsolidacją na dzień 30 czerwca 2007 roku:

Nazwa Spółki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	data objęcia kontroli	wartość udziałów (akcji) wg ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość	wartość bilansowa udziałów (akcji)	% udział w kapitale	% udział w ogólnej liczbie głosów
RAFAKO- HANDELS AG	Zurich	handel urządzeniami wytwarzającymi energię	02.11.1993	551	(309)	242	99,50%	99,50%
				551	(309)	242		

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Dane finansowe jednostek zależnych nie objętych konsolidacją na dzień 30 czerwca 2007 roku*:

Nazwa Spółki	kapitał własny	kapitał zakładowy	zysk (strata) netto	zobowiązania	należności	aktywa jednostki, razem	przychody ze sprzedaży	nieopłacona wartość akcji / udziałów	otrzymane lub należne dywidendy
RAFAKO-HANDELS AG**	12	554	(47)	4	2	16	7	398	–

* - dane finansowe spółek prezentowane wg PSR

** - spółki nie prowadzą działalności, dane RAFAKO-HANDELS na dzień 31 grudnia 1996 roku

Udział Grupy w pozostałych jednostkach przedstawia się następująco:

30 czerwca 2008 roku*

Nazwa Spółki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	wartość bilansowa akcji / udziałów	kapitał własny	kapitał zakładowy	% udział w kapitale	% udział w ogólnej liczbie głosów
APC Metalchem S.A. w upadłości **	Opole	projektowanie i produkcja aparatury chemicznej	–	(35 973)	(17 563)	0,12%	0,12%
CBKK S.A.	Tarnowskie Góry	projektowanie kotłów energetycznych	21	3 266	501	2,55%	2,55%
Energo-Investment S.A. w likwidacji***	Racibórz	oddłużanie przedsiębiorstw i handel wierzytelnościami	–	831	831	12,82%	12,82%
ENGOREM Sp. z o.o.	Łódź	działalność remontowa w zakresie energetyki	6	7 993	1 165	0,04%	0,04%
FAMAK S.A.	Kluczbork	produkcja urządzeń dźwigowych	18	18 955	77 366	0,02%	0,02%
MORFEO S.A. w upadłości***	Ozorków	produkcja tkanin bawełnianych i bawełnopodobnych	–	(43 537)	2 311	0,03%	0,03%
PKE S.A.	Katowice	wytwarzanie energii elektrycznej	489	3 312 039	1 559 231	0,01%	0,01%
WISTOM S.A. w upadłości***	Tomaszów Mazowiecki	produkcja włókien chemicznych	–	(109 479)	59 371	0,67%	0,67%
			534				

* - dane finansowe spółek prezentowane wg PSR

** - dane na dzień 31 grudnia 2006 roku

*** - dane na dzień 31 grudnia 2005 roku

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

31 grudnia 2007 roku*

Nazwa Spółki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	wartość bilansowa akcji / udziałów	kapitał własny	kapitał zakładowy	% udział w kapitale	% udział w ogólnej liczbie głosów
APC Metalchem S.A. w upadłości**	Opole	projektowanie i produkcja aparatury chemicznej	–	(35 973)	(17 563)	0,12%	0,12%
CBKK S.A.	Tarnowskie Góry	projektowanie kotłów energetycznych	21	2 875	501	2,55%	2,55%
Energo-Investment S.A. w likwidacji***	Racibórz	oddłużanie przedsiębiorstw i handel wierzytelnościami	–	831	831	12,82%	12,82%
FAMAK S.A.	Kluczbork	produkcja dźwignic i maszyn do transportu ciąglego	18	19 374	77 366	0,02%	0,02%
MORFEO S.A. w upadłości***	Ozorków	produkcja tkanin bawełnianych i bawełnopodobnych	–	(43 537)	2 311	0,03%	0,03%
PKE S.A.	Katowice	wytwarzanie energii elektrycznej	489	3 275 888	1 559 231	0,01%	0,01%
WISTOM S.A. w upadłości	Tomaszów Mazowiecki	produkcja włókien chemicznych	–	(109 329)	59 371	0,67%	0,67%
			<u>528</u>				

* - dane finansowe spółek prezentowane wg PSR

** - dane na dzień 30 czerwca 2007 roku

*** - dane na dzień 31 grudnia 2005 roku

30 czerwca 2007 roku*

Nazwa Spółki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	wartość bilansowa akcji / udziałów	kapitał własny	kapitał zakładowy	% udział w kapitale	% udział w ogólnej liczbie głosów
APC Metalchem S.A. w upadłości	Opole	projektowanie i produkcja aparatury chemicznej	–	(35 973)	(17 563)	0,12%	0,12%
CBKK S.A.	Tarnowskie Góry	projektowanie kotłów energetycznych	21	2 875	501	2,55%	2,55%
Energo-Investment S.A. w likwidacji**	Racibórz	oddłużanie przedsię- biorstw i handel wierzytelnościami	–	831	831	12,82%	12,82%
ENGOREM Sp. z o.o.	Łódź	działalność remontowa w zakresie energetyki	1 317	7 417	1 165	19,99%	19,99%
FAMAK S.A.	Kluczbork	produkcja urządzeń dźwigowych	18	17 918	77 366	0,02%	0,02%
MORFEO S.A. w upadłości	Ozorków	produkcja tkanin bawełnianych i bawełnopodobnych	–	(43 537)	2 311	0,03%	0,03%
PKE S.A.	Katowice	wytwarzanie energii elektrycznej	489	3 258 709	1 559 231	0,01%	0,01%
WISTOM S.A. w upadłości	Tomaszów Mazowiecki	produkcja włókien chemicznych	–	(108 802)	59 371	0,67%	0,67%
			<u>1 845</u>				

* - dane finansowe spółek prezentowane wg PSR

** - dane na dzień 31 grudnia 2006 roku

22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych Grupa wycenia zgodnie z polityką rachunkowości opisaną w notcie 5.8.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku jako inwestycje w jednostkach stowarzyszonych Grupa prezentuje wartość udziałów w spółce SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. z siedzibą w Zhangjiakou, Chiny, w której jednostka dominująca posiada udział w wysokości 26,23%. Podstawowym przedmiotem działalności SANBEI-RAFAKO jest produkcja i sprzedaż kotłów dla średnich i małych elektrowni. Spółka SANBEI-RAFAKO sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z chińskimi standardami rachunkowości. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej, Grupa nie wywiera znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną ze względu na ograniczoną w znacznym stopniu możliwość uczestniczenia w podejmowaniu decyzji na temat polityki operacyjnej i finansowej jednostki, wobec czego Grupa wykazuje daną inwestycję w cenie nabycia. Udziały w spółce o wartości wg ceny nabycia 4 644 tysiące złotych są w całości objęte odpisem aktualizującym z tytułu trwałej utraty wartości.

Tabela poniżej przedstawia skrócone informacje dotyczące inwestycji w spółkę SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o.*:

	<i>30 czerwca 2008**</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007**</i>
Udział w bilansie jednostki stowarzyszonej:	5 313	5 313	4 643
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	71 344	71 344	55 222
Aktywa trwale (długoterminowe)	6 490	6 490	7 673
Zobowiązania krótkoterminowe	57 580	57 580	40 721
Zobowiązania długoterminowe	–	–	–
Aktywa netto	20 254	20 254	22 174
Udział w dochodach i zysku jednostki stowarzyszonej:			
Dochody	122	122	50
Zyski	–	–	–
	464	464	190

* - dane finansowe zgodnie z chińskimi standardami rachunkowości stosowanymi przez spółkę SANBEI-RAFAKO

** - brak danych na dzień 30 czerwca 2008 i 2007 roku, dane prezentowane odpowiednio na dzień 31 grudnia 2007 i 2006 roku

23. Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
Pożyczki udzielone	–	–	–
Lokaty długoterminowe	3 414	14 078	18 166
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych (patrz nota 37.)	3 414	14 078	18 166
Pozostałe aktywa długoterminowe	55	–	–
Pożyczka Zarządu	–	–	–
Inne	–	–	–
	3 469	14 078	18 166

24. Świadczenia pracownicze

24.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Szczegółowe polityki rachunkowości w odniesieniu do świadczeń emerytalnych zostały opisane w notce 5.22. Na podstawie wyceny dokonanej na koniec każdego roku obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuarialną Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Początek okresu	19 347	17 848
Utworzenie rezerwy	135	–
Koszty wypłaconych świadczeń	–	–
Rozwiązanie rezerwy	–	–
	–	–
Koniec okresu	<u>19 482</u>	<u>17 848</u>

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i zakładane w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2008 roku i w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2007 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Stopa dyskontowa (%)	5,5	5,0
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	–	–
Wskaźnik rotacji pracowników*	–	–
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	4,0	3,0

* Brak danych w raporcie aktuarium

24.2. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Jednostki wchodzące w skład Grupy nie tworzą rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

25. Zapasy

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007*</i>
Materiały (według ceny nabycia)	44 342	29 040	27 227
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	2 483	589	35
Produkty gotowe:	485	117	71
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	485	117	71
Według wartości netto możliwej do uzyskania	–	–	–
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	<u>47 310</u>	<u>29 746</u>	<u>27 333</u>

*wartość zapasów prezentowana uprzednio w kwocie 27 313 tysięcy złotych została skorygowana o kwotę 86 tysięcy złotych z tytułu korekty wyceny zapasów nabytych od Wyrskich Zakładów Urządzeń Przemysłowych „NOMA INDUSTRY” Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w Wyrach

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	30 czerwca 2008	31 grudnia 2007	30 czerwca 2007
Stan na początek okresu	5 020	5 119	5 119
- utworzenie odpisu aktualizującego	246	365	-
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	132	837	317
Stan na koniec okresu	<u>5 134</u>	<u>4 647</u>	<u>4 802</u>

Zapasy materiałów o wartości księgowej 4 miliony złotych stanowiły zabezpieczenie spłaty kredytu w rachunku bieżącym na dzień 30 czerwca 2008 roku.

Zapasy materiałów o wartości księgowej 5 milionów złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonej gwarancji na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na dzień 30 czerwca 2007 roku.

26. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	30 czerwca 2008	31 grudnia 2007	30 czerwca 2007
Należności z tytułu dostaw i usług	233 365	168 260	189 151
- do 12 miesięcy	231 615	166 488	187 446
- powyżej 12 miesięcy	1 750	1 772	1 705
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	14 155	14 101	15 246
- do 12 miesięcy	14 155	14 101	15 246
- powyżej 12 miesięcy	-	-	-
Należności budżetowe	11 639	21 891	15 002
Należności z tytułu podatku dochodowego	108	5 010	2 874
Pozostałe należności od osób trzecich, w tym:	15 687	13 075	13 631
- należności z tytułu udzielonych zaliczek	12 234	11 326	9 723
- udzielone pożyczki krótkoterminowe	362	423	376
- pozostałe	3 091	1 326	3 532
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	625	-	-
Należności ogółem (netto)	<u>275 579</u>	<u>222 337</u>	<u>235 904</u>
Odpis aktualizujący należności	13 081	12 912	22 614
Należności brutto	<u>288 660</u>	<u>235 249</u>	<u>258 518</u>

26.1. Należności z tytułu dostaw, robót i usług (brutto) - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

	30 czerwca 2008	31 grudnia 2007	30 czerwca 2007
a) do 1 miesiąca	187 097	104 424	107 768
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	27 067	38 039	50 413
c) powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	5 568	759	1 667
d) powyżej 12 miesięcy do 1 roku	1	-	2 767
e) powyżej 1 roku	825	1 922	1 979
f) należności przeterminowane	39 966	50 058	62 346
Należności z tytułu dostaw, robót i usług, razem (brutto)	<u>260 524</u>	<u>195 202</u>	<u>226 940</u>
g) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	<u>(13 004)</u>	<u>(12 841)</u>	<u>(22 543)</u>
Należności z tytułu dostaw, robót i usług, razem (netto)	<u>247 520</u>	<u>182 361</u>	<u>204 397</u>

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Należności z tytułu dostaw, robót i usług o wartości bilansowej 166 543 tysiące złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych gwarancji bankowych oraz kredytów i pożyczek na dzień 30 czerwca 2008 roku (31 grudnia 2007 roku: 97 576 tysięcy złotych, 30 czerwca 2007 roku: 82 762 tysiące złotych).

26.2. Należności z tytułu dostaw, robót i usług, przeterminowane (brutto) – z podziałem na należności nie spłacone w okresie

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
a) do 1 miesiąca	3 118	5 140	4 579
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	6 600	15 431	8 837
c) powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	1 454	1 317	7 542
d) powyżej 12 miesięcy do 1 roku	3 016	4 341	5 955
e) powyżej 1 roku	25 778	23 829	35 433
Należności z tytułu dostaw, robót i usług, przeterminowane, razem (brutto)	39 966	50 058	62 346
f) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane	<i>(13 003)</i>	<i>(12 841)</i>	<i>(22 543)</i>
Należności z tytułu dostaw, robót i usług, przeterminowane, razem (netto)	26 963	37 217	39 803

Na dzień 30 czerwca 2008 roku z kwoty należności przeterminowanych 21 639 tysięcy złotych stanowiły należności od podmiotów powiązanych (31 grudnia 2007 roku: 21 498 tysięcy złotych, 30 czerwca 2007 roku: 22 386 tysięcy złotych).

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 38.5.

26.3. Należności krótkoterminowe brutto (struktura walutowa)

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
a) w walucie polskiej	280 479	179 957	157 265
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	8 181	55 292	101 253
b1. jednostka/waluta tys./USD	805	–	558
tys. zł	1 706	–	1 561
b2. jednostka/waluta tys./EUR	1 588	15 176	25 941
tys. zł	5 333	54 863	97 871
b3. jednostka/waluta tys./GBP	8	13	306
tys. zł	36	63	1 714
b4. jednostka/waluta tys./CHF	–	–	47
tys. zł	–	–	106
b5. pozostałe waluty w tys. zł	1 106	366	1
Należności krótkoterminowe, razem	288 660	235 249	258 518

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy. Grupa posiada także należności o dłuższym okresie spłaty, dotyczące rat gwarancyjnych na kontraktach długoterminowych.

Grupa posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony rezerwą na nieściągalne należności właściwą dla należności handlowych Grupy.

27. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

	30 czerwca 2008	31 grudnia 2007	30 czerwca 2007
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów:			
- naliczone przychody ze sprzedaży związane z wyceną kontraktów długoterminowych	86 932	92 590	111 678
- ubezpieczenia rzeczowe	603	955	2 292
- odpisy na ZFŚS	1 774	-	1 013
- inne	3 431	1 149	947
	92 740	94 694	115 930
	92 740	94 694	115 930

28. Inwestycje krótkoterminowe przeznaczone do obrotu

	30 czerwca 2008	31 grudnia 2007	30 czerwca 2007
Certyfikaty depozytowe	1 291	1 476	414
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	1 101	51 052	29 988
Obligacje	4 379	4 621	4 633
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych (nota 37)	2 933	3 959	4 009
Opcje walutowe	136	541	300
	6 907	57 690	35 335
	6 907	57 690	35 335

Na dzień 30 czerwca 2008 roku jednostka dominująca posiadała certyfikaty depozytowe funduszu Inwestor Fundusz Inwestycyjny Zamknięty o wartości 1 291 tysięcy złotych.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku jednostka dominująca posiadała jednostki uczestnictwa funduszu Allianz Pieniężny Fundusz Inwestycyjny Otwarty o wartości 1 101 tysięcy złotych.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku Grupa posiadała następujące obligacje Skarbu Państwa:

Rodzaj obligacji	Data wykupu	Wartość bilansowa
Dziesięcioletnie o stałym oprocentowaniu	2013-10	774
Dziesięcioletnie o zmiennym oprocentowaniu	2009-01	353
	2010-01	123
	2011-08	537
Pięcioletnie o stałym oprocentowaniu	2010-06	1
Dwuletnie zerokuponowe	2009-07	974
	2010-07	117
	2008-08	1 088
	2008-12	412
		4 379
		4 379

Na dzień 30 czerwca 2008 roku obligacje o wartości 2 933 tysiące złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych przez banki gwarancji dobrego wykonania na kontraktach długoterminowych (31 grudnia 2007 roku: 3 959 tysięcy złotych, 30 czerwca 2007 roku: 4 009 tysięcy złotych).

W związku z planowanymi przepływami walutowymi z kontraktów eksportowych, w 2007 roku spółka zależna skorzystała z transakcji forwardowej na kwotę 300 tysięcy EURO. Wartość bilansowa tego instrumentu na dzień 30 czerwca 2008 roku wynosi 136 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

W związku z planowanymi przepływami walutowymi z dwóch kontraktów eksportowych, w 2005 roku spółka zależna skorzystała z bankowej strategii Risk-Reversal (Korytarz) na sprzedaż waluty polegającej na zakupie przez firmę opcji PUT EUR/PLN i jednoczesnej sprzedaży przez firmę opcji CALL EUR/PLN, z różnymi kursami wykonania. Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość bilansowa opcji wyniosła 541 tysięcy złotych (30 czerwca 2007 roku: 300 tysięcy złotych).

29. Lokaty krótkoterminowe

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
Lokaty krótkoterminowe, w tym:	71 444	170 182	223 977
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych (nota 37.)	14 113	5 082	7 815
	<u>71 444</u>	<u>170 182</u>	<u>223 977</u>

Lokaty krótkoterminowe są środkami pieniężnymi Grupy zdeponowanymi w bankach na różne okresy, od trzech miesięcy do jednego roku.

30. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	19 273	11 466	14 061
Lokaty krótkoterminowe o terminie zapadalności poniżej 3 miesięcy, w tym:	86 095	2 511	23 163
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych (nota 37)	283	783	1 842
	<u>105 368</u>	<u>13 977</u>	<u>37 224</u>

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania spółek wchodzących w skład Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 30 czerwca 2008 roku wynosi 105 368 tysięcy złotych (31 grudnia 2007 roku: 13 977 tysięcy złotych, 30 czerwca 2007 roku: 37 224 tysiące złotych).

Na dzień 30 czerwca 2008 roku Grupa posiadała środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, dotyczące środków pieniężnych zdeponowanych na odrębnym rachunku bankowym Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz krótkoterminowych depozytów bankowych złożonych na okresy do 3 miesięcy i stanowiących zabezpieczenie gwarancji, o łącznej wartości 1 331 tysięcy złotych (31 grudnia 2007 roku: 954 tysiące złotych, 30 czerwca 2007 roku: 3 410 tysięcy złotych).

Na dzień 30 czerwca 2008 roku Grupa dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 20 956 tysięcy złotych (31 grudnia 2007 roku: 95 636 tysięcy złotych, 30 czerwca 2007 roku: 89 456 tysięcy złotych).

31. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe

31.1. Kapitał podstawowy

W pierwszym półroczu 2008 roku kapitał podstawowy jednostki dominującej nie uległ zmianie i na dzień 30 czerwca 2008 roku wynosi 139 200 000 złotych.

W pierwszym półroczu 2007 roku jednostka dominująca podwyższyła kapitał poprzez emisję 52 200 000 akcji zwykłych serii I, w związku z czym na dzień 30 czerwca 2007 roku kapitał akcyjny wynosi 139 200 000 złotych i dzielił się na 69 600 000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 2,00 złote każda następujących serii:

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Akcje w szt.</i>	<i>Akcje w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
	69 600 000	139 200

31.2. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

31.3. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

31.4. Akcjonariusze jednostki dominującej o znaczącym udziale

Laris Investment Sp. z o.o.*

	<i>Stan na 30.06.2008</i>	<i>Stan na 31.12.2007</i>	<i>Stan na 30.06.2007</i>
liczba akcji i głosów na WZ	26 064 251	26 064 251	26 064 251
udział w kapitale zakładowym i na ZWZ	37,45%	37,45%	37,45%

*) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 27 kwietnia 2007 roku

ELEKTRIM S.A. *

	<i>Stan na 30.06.2008</i>	<i>Stan na 31.12.2007</i>	<i>Stan na 30.06.2007</i>
liczba akcji i głosów na ZWZ	8 682 189	8 682 189	8 682 189
udział w kapitale zakładowym i na ZWZ	12,47%	12,47%	12,47%

*) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 27 kwietnia 2007 roku

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

BZ WBK AIB Asset Management S.A. (klienci)

	<i>Stan na</i> 30.06.2008	<i>Stan na</i> 31.12.2007	<i>Stan na</i> 30.06.2007
liczba akcji i głosów na WZ	15 398 365*	11 327 970****	7 033 445*****
udział w kapitale zakładowym i na WZ	22,12%	16,28%	10,11%
w tym:			
Fundusze Inwestycyjne, których organem jest BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., zarządzane przez BZ WBK AIB Asset Management S.A.			
liczba akcji i głosów na WZ	6 997 593**	6 997 593**	6 997 593**
udział w kapitale zakładowym i na WZ	10,05%	10,05%	10,05%
w tym:			
Arka BZ WBK Akcji FIO			
liczba akcji i głosów na WZ	3 495 732***	3 495 732***	–
udział w kapitale zakładowym i na WZ	5,02%	5,02%	–

*) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 30 czerwca 2008 roku

**) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 11 kwietnia 2007 roku

***) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 24 sierpnia 2007 roku

****) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 19 listopada 2007 roku

*****) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 26 marca 2007 roku

Pioneer Pekao Investment Management S.A. (klienci)

	<i>Stan na</i> 30.06.2008	<i>Stan na</i> 31.12.2007	<i>Stan na</i> 30.06.2007
liczba akcji i głosów na WZ	6 879 050*	6 879 050*	879 725***
udział w kapitale zakładowym i na WZ	9,88%	9,88%	5,06%
w tym:			
Fundusze Inwestycyjne, których organem jest Pioneer Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., zarządzane przez Pioneer Pekao Investment Management S.A.			
liczba akcji i głosów na WZ	6 879 050*	6 879 050*	879 725***
udział w kapitale zakładowym i na WZ	9,88%	9,88%	5,06%
w tym:			
Pionier Akcji Polskich FIO **			
liczba akcji i głosów na WZ	3 498 742**	3 498 742**	–
udział w kapitale zakładowym i na WZ	5,03%	5,03%	–

*) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 16 listopada 2007 roku

**) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 10 sierpnia 2007 roku

***) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 30 stycznia 2007 roku

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania jednostka dominująca nie posiada żadnych informacji na temat zawartych umów, które w przyszłości mogą wpłynąć na zmianę struktury jej akcjonariatu.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

31.5. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 77 947 tysięcy złotych. W dniu 15 maja 2000 roku Walne Zgromadzenie jednostki dominującej podjęło uchwałę o przeznaczeniu kwoty 41 169 tysięcy złotych na pokrycie nierozliczonych strat z lat ubiegłych. W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2008 roku oraz 30 czerwca 2007 roku kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej nie uległ zmianie.

31.6. Udziały mniejszości

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
Na początek okresu	2 432	6 237	6 237
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	–	(550)	(550)
Różnice kursowe z przeliczenia kapitałów jednostek zagranicznych	(5)	(4)	–
Objęcie udziałów w RAFAKO Engineering Solution Sp. z o.o.	–	48	–
Nabycie akcji spółki FPM	11 555	–	–
Zmiany w strukturze udziałowców w jednostkach zależnych	–	(3 660)	–
Udział w wyniku jednostek zależnych	515	361	45
Na koniec okresu	14 497	2 432	5 732

32. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

	<i>Waluta</i>	<i>Efektywna stopa procentowa %</i>	<i>Termin spłaty</i>	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
Krótkoterminowe						
Kredyty w rachunku bieżącym:						
Kredyt otrzymany 25.06.2008r. z ING Bank Śląski S.A. w kwocie 10 milionów złotych						
	PLN	WIBOR 1M+1%	30.09.2008	504	–	–
Kredyt otrzymany 16.03.2004r. z Banku PEKAO S.A. w kwocie 5 milionów złotych						
	PLN	WIBOR 1M+1%	30.06.2009	–	–	–
Kredyt otrzymany 10.05.2006r. z BOŚ S.A. w kwocie 3 milionów złotych						
	PLN	WIBOR 1M+1%	30.04.2009	–	–	–
Kredyt otrzymany 16.01.2007r. z Invest Bank S.A. w kwocie 1,5 miliona złotych						
	PLN	WIBOR 1M+1,6%	31.12.2007	–	–	–
Kredyt otrzymany 27.04.2007r. z Banku PEKAO S.A. w kwocie 5 milionów złotych						
	PLN	WIBOR1M+1%	30.04.2009	4 922	–	–
Kredyt otrzymany 16.11.2004r. z Banku MILLENNIUM S.A. w kwocie 5 milionów złotych						
	PLN	WIBOR1M+1%	14.12.2008	4 647	1 419	1 031
Kredyt otrzymany 21.09.2007r. z BRE Bank S.A. w kwocie 10 milionów złotych						
	PLN	WIBOR O/N+1%	16.09.2008	9 999	9 921	–
Kredyt otrzymany 14.04.2005r. z BRE Bank S.A. w kwocie 1,5 miliona złotych						
	PLN	WIBOR O/N+1,3%	05.09.2008	972	–	–
				21 044	11 340	1 031

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Inne kredyty:

Kredyt otrzymany 19.04.2006r. z DnB Nord S.A. w kwocie 1 miliona złotych	PLN	WIBOR 1M+0,9%	28.02.2009	–	–	–
Kredyt obrotowy otrzymany z Banku PEKAO S.A. (kredyt długoterminowy w okresie spłaty)	PLN	WIBOR 1M+1,2%	28.01.2008	–	–	–
Kredyt obrotowy otrzymany 14.04.2005r. z BRE Bank S.A. w kwocie 1 miliona złotych	PLN	WIBOR 1M+1,2%	05.09.2008	500	–	–
Kredyt obrotowy otrzymany 21.02.2007r. z BRE Bank S.A. w kwocie 9 milionów złotych	PLN	WIBOR 1M+1,3%	30.01.2009	8 000	–	–
				8 500	–	–

Termin spłaty zobowiązań jest podany dla ostatniego okresu, w którym wystąpiło zobowiązanie, umowy pożyczek otrzymanych nie zawierają prowizji ani dodatkowych opłat za udzielenie.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2008 roku nastąpił wzrost zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek o 18 204 tysiące złotych. Wskaźnik zadłużenia bankowego, będący relacją sumy kredytów i pożyczek do sumy kapitałów własnych, na dzień 30 czerwca 2008 roku wyniósł 8,0% i był o 7,7 punktu procentowego wyższy od wskaźnika zadłużenia na koniec I półrocza 2007 roku (0,3%).

33. Rezerwy**33.1. Zmiany stanu rezerw**

	<i>Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach</i>	<i>Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne</i>	<i>Ogółem</i>
Na dzień 1 stycznia 2008 roku	13 931	18 955	32 886
Utworzone w ciągu roku obrotowego	6 404	527	6 931
Wykorzystane	–	–	–
Rozwiązane	(7 475)	–	(7 475)
Na dzień 30 czerwca 2008 roku	12 860	19 482	32 342
Krótkoterminowe 30 czerwca 2008 roku	6 733	2 305	9 038
Długoterminowe 30 czerwca 2008 roku	6 127	17 177	23 304
	12 860	19 482	32 342

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

	<i>Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach</i>	<i>Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne</i>	<i>Ogółem</i>
Na dzień 1 stycznia 2007 roku	2 589	17 848	20 437
Utworzone w ciągu roku obrotowego	18 538	2 480	21 018
Wykorzystane	–	(1 212)	(1 212)
Rozwiązane	(7 196)	(161)	(7 357)
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	13 931	18 955	32 886
Krótkoterminowe 31 grudnia 2007 roku	13 795	1 243	15 038
Długoterminowe 31 grudnia 2007 roku	136	17 712	17 848
	13 931	18 955	32 886
	<i>Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach</i>	<i>Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne</i>	<i>Ogółem</i>
Na dzień 1 stycznia 2007 roku	2 589	17 848	20 437
Utworzone w ciągu roku obrotowego	12 149	–	12 149
Wykorzystane	–	–	–
Rozwiązane	(840)	–	(840)
Na dzień 30 czerwca 2007 roku	13 898	17 848	31 746
Krótkoterminowe 30 czerwca 2007 roku	12 362	2 245	14 607
Długoterminowe 30 czerwca 2007 roku	1 536	15 603	17 139
	13 898	17 848	31 746

33.2. Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach

Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą rezerwy na przewidywane straty na kontraktach zgodnie z metodologią opisaną w nocie 5.21. Jeśli na podstawie analizy wynika, iż szacunkowe koszty całkowite kontraktu przewyższą wiarygodne przychody z kontraktu (tzn. całkowity wynik na kontrakcie będzie stratą), wtedy cała strata na kontrakcie rozpoznawana jest w danym okresie obrotowym.

33.3. Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne

Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą rezerwę na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne zgodnie z polityką opisaną w nocie 5.22.

33.4. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Na każdy dzień bilansowy jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują wyliczenia rezerwy lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Szczegóły dotyczące zastosowanych polityk rachunkowości w zakresie rozpoznawania aktywów/rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały przedstawione w nocie 5.26. Na dzień 30 czerwca 2008 roku oraz w okresach porównawczych aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jednostek wchodzących w skład Grupy nie zostały skompensowane z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego pozostałych jednostek z Grupy. Wysokość rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego kształtuje się następująco:

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 903	1 224	265
	4 903	1 224	265

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

34. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień bilansowy jednostka dominująca i jednostka zależna posiadają osiemnaście podpisanych umów leasingu finansowego. W latach 2005-2006 jednostka dominująca zawarła osiem umów leasingu finansowego samochodów osobowych, w latach 2005-2008 jednostka zależna zawarła jedenaście umów leasingu finansowego. Warunki tych umów przedstawia poniższe zestawienie:

	<i>Data zawarcia umowy</i>	<i>Wartość początkowa środka trwałego w tys. zł</i>	<i>Okres, na który zawarto umowę</i>	<i>Waluta umowy</i>	<i>Zobowiązanie z tytułu leasingu w tys. zł na dzień</i>		
					<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
Umowa leasingu samochodu osobowego	26 września 2005 roku	103	48 miesięcy	EUR	29	41	45
Umowy leasingu pięciu samochodów osobowych	7 grudnia 2005 roku	247	47 miesięcy	EUR	76	106	125
Umowa leasingu samochodu osobowego	9 grudnia 2005 roku	68	48 miesięcy	EUR	21	30	33
Umowa leasingu samochodu osobowego	8 lutego 2006 roku	107	48 miesięcy	EUR	38	52	55
Umowa leasingu śrutownicy	17 maja 2005 roku	485	37 miesięcy	PLN	1	–	–
Umowa leasingu samochodu osobowego	21 sierpnia 2006 roku	51	35 miesięcy	PLN	18	–	–
Umowa leasingu pięciu komputerów	25 sierpnia 2006 roku	60	36 miesięcy	PLN	23	–	–
Umowa leasingu automatu do cięcia tlenem	5 października 2006 roku	314	36 miesięcy	EUR	154	–	–
Umowa leasingu półautomatu spawalniczego	25 października 2006 roku	45	36 miesięcy	PLN	22	–	–
Umowa leasingu wózka widłowego	14 grudnia 2006 roku	74	36 miesięcy	EUR	33	–	–
Umowa leasingu samochodu osobowego	12 października 2007 roku	44	35 miesięcy	PLN	28	–	–
Umowa leasingu kopiarko-plotera	23 listopada 2007 roku	41	35 miesięcy	PLN	30	–	–
Umowa leasingu prasy krawędziowej	29 listopada 2007 roku	355	59 miesięcy	PLN	277	–	–
Umowa leasingu półautomatu spawalniczego	22 stycznia 2008 roku	59	35 miesięcy	PLN	45	–	–
Razem		2 053			795	229	258

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

35. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:			
Wobec jednostek powiązanych	40	178	116
- do 12 miesięcy	40	178	116
- powyżej 12 miesięcy	-	-	-
Wobec jednostek pozostałych	147 805	205 859	178 790
- do 12 miesięcy	140 222	199 086	167 686
- powyżej 12 miesięcy	7 583	6 773	11 104
	<u>147 845</u>	<u>206 037</u>	<u>178 906</u>
Zobowiązania z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i innych:			
Podatek VAT	83	-	3
Podatek dochodowy od osób prawnych	7 575	-	3 021
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 758	1 392	1 448
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	6 789	5 415	7 230
Pozostałe	312	240	21
	<u>16 517</u>	<u>7 047</u>	<u>11 723</u>
Pozostałe zobowiązania:			
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	6 099	4 660	6 469
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	366	379	398
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	2 349	262	1 545
Inne zobowiązania	2 639	1 553	5 180
	<u>11 453</u>	<u>6 854</u>	<u>13 592</u>

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2008 roku nastąpił spadek zobowiązań Grupy wobec dostawców o 58 192 tysiące złotych spowodowany głównie spadkiem zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 30-dniowych. Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 30-dniowym terminem płatności.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach miesięcznych w ciągu całego roku obrotowego.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku z kwoty zobowiązań Grupy z tytułu dostaw i usług 28 015 tysięcy złotych stanowią zobowiązania przeterminowane (31 grudnia 2007: 29 942 tysiące złotych, 30 czerwca 2007: 16 280 tysięcy złotych).

Na dzień 30 czerwca 2008 roku, 31 grudnia 2007 roku oraz 30 czerwca 2007 roku Spółka nie posiadała przeterminowanych zobowiązań z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i innych.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 38.5.

36. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu:			
Niewykorzystanych urlopów	2 781	876	2 085
Premii	6 258	10 312	6 899
Napraw gwarancyjnych	2 586	1 892	3 628
Przyszłych kosztów	15 779	7 839	7 214
Kosztów audytu	98	114	98
Rezerwy na opóźniony spływ kosztów	–	–	26 925
Inne	2 927	729	234
	30 429	21 762	47 083
Przychody przyszłych okresów z tytułu:			
Wyceny kontraktów długoterminowych	113 655	144 419	145 039
Otrzymanych zaliczek na poczet przyszłych dostaw	85 656	3 988	101 787
Kar umownych	2 573	1 241	1 305
Inne	988	916	966
	202 872	150 564	249 097

36.1. Rezerwa na koszty niewykorzystanych urlopów

Rezerwa na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczana jest miesięcznie w oparciu o faktyczną ilość dni niewykorzystanych urlopów na koniec każdego miesiąca. W ciągu roku obrotowego na każdy miesiąc przypada jedna dwunasta należnego urlopu za cały rok, powiększona o wszystkie niewykorzystane dni z okresów poprzednich. Ustalona w ten sposób ilość dni mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla danego pracownika, ustaloną w oparciu o wynagrodzenie z miesiąca, na który rezerwa jest wyliczana powiększone o obciążenia z tytułu ZUS.

36.2. Rezerwa z tytułu premii

Jednostka dominująca wypłaca pracownikom premię roczną, której wysokość jest uzależniona od stopnia realizacji zysku operacyjnego firmy. Zgodnie z postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy (UZP), po zatwierdzeniu rocznych sprawozdań finansowych Spółki, w terminie do 30 dni, Zarząd – po zasięgnięciu opinii Związków Zawodowych – podejmuje decyzję o wypłacie premii uznaniowej dla pracowników Spółki. W ciągu roku obrotowego Spółka tworzy rezerwę z tytułu premii rocznej w wysokości określonej w UZP, o ile Zarząd jednostki nie podejmie decyzji o jej nietworzeniu.

36.3. Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów nadzoru, napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych z zobowiązaniami kontraktowymi jednostek wchodzących w skład Grupy, wynikającymi z zakończenia realizacji umowy o usługę budowlaną. Wysokość tworzonej rezerwy jest sumą oszacowanych kosztów (własnych i kosztów „zewnętrznych” dostaw i usług) pomniejszoną o spodziewane, prawdopodobne przychody z tytułu refundacji tych kosztów (np. od dostawców i podwykonawców).

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

37. Zobowiązania warunkowe

37.1. Inne zobowiązania warunkowe

	<i>30 czerwca 2008</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>30 czerwca 2007</i>
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	623 433	564 726	565 687
Poręczenia kredytu bankowego udzielonego stronom trzecim	30 000	30 000	30 000
Poręczenie spłaty gwarancji bankowych	–	–	–
Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych	–	–	–
Zobowiązania dotyczące nierozstrzygniętych sporów w władzami podatkowymi	–	–	–
Weksle wydane pod zabezpieczenie	130 962	145 371	147 886
Akredytywy	18 378	10 944	26 109
Razem zobowiązania warunkowe	802 773	751 041	769 682

37.2. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 30 czerwca 2008 roku w okresie najbliższych dwunastu miesięcy Grupa planuje ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwale w kwocie 40 952 tysiące złotych. Kwoty te przeznaczone będą głównie na zakup nowych maszyn i urządzeń produkcyjnych.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku jednostka dominująca Grupy podpisała umowy dotyczące planowanych nakładów inwestycyjnych na łączną kwotę 10 629 tysięcy złotych (31 grudnia 2007 roku: 10 597 tysięcy złotych, 30 czerwca 2007 roku: 6 925 tysięcy złotych). Umowy te dotyczyły głównie inwestycji w budynki, budowlę, maszyny i urządzenia oraz wartości niematerialne.

W 2007 roku Grupa planowała ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwale w kwocie 28 812 tysięcy złotych. Zrealizowane nakłady inwestycyjne w 2007 roku wyniosły 30 370 tysięcy złotych. Kwoty te przeznaczone były głównie na zakup maszyn i urządzeń produkcyjnych oraz zakładu produkcyjnego w Wyrach.

Na dzień 30 czerwca 2007 roku w okresie najbliższych dwunastu miesięcy Grupa planowała ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwale w kwocie 35 402 tysiące złotych. Zrealizowane nakłady inwestycyjne w okresie od 30 czerwca 2007 roku do 30 czerwca 2008 roku wyniosły 31 330 tysięcy złotych. Kwoty te przeznaczone były głównie na zakup nowych maszyn i urządzeń produkcyjnych.

Na dzień 30 czerwca 2007 roku jednostka dominująca Grupy podpisała umowy dotyczące planowanych nakładów inwestycyjnych na łączną kwotę 6 925 tysięcy złotych.

37.3. Sprawy sądowe

Na dzień 30 czerwca 2008 roku łączna wartość zgłoszonych przez jednostkę dominującą i jednostki zależne wierzytelności wyniosła:

- 8 061 tysięcy EUR (27 038 tysięcy złotych) w ramach postępowań upadłościowych firm zagranicznych. Wierzytelność o największej wartości, tj. 4 469 tysięcy EUR (14 991 tysięcy złotych) dotyczy postępowania upadłościowego firmy SEGHERS BETTER TECHNOLOGY FOR SOLIDS+AIR N.V. z siedzibą w Willebroek w Belgii, o którym jednostka dominująca informowała we wcześniejszych raportach,
- 1 572 tysiące złotych w ramach postępowań krajowych, w tym 1 372 tysiące złotych w ramach postępowań upadłościowych, 65 tysięcy złotych w ramach postępowań układowych oraz 135 tysięcy złotych w ramach postępowań sądowych.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku łączna wartość zgłoszonych przez jednostkę dominującą i jednostki zależne wierzytelności wynosi 30 432 tysiące złotych, w tym:

- 8 061 tysięcy EUR (28 874 tysiące złotych) w ramach postępowań upadłościowych firm zagranicznych. Wierzytelność o największej wartości, tj. 4 469 tysięcy EUR (16 009 tysięcy złotych) dotyczy postępowania upadłościowego firmy SEGHERS BETTER TECHNOLOGY FOR SOLIDS+AIR N.V. z siedzibą w Willebroek w Belgii, o którym jednostka dominująca informowała w dotychczasowych raportach.

Na dzień 30 czerwca 2007 roku łączna wartość zgłoszonych przez jednostkę dominującą i jednostki zależne wierzytelności wyniosła:

- 8 061 tysięcy EUR (30 356 tysięcy złotych) w ramach postępowań upadłościowych firm zagranicznych. Wierzytelność o największej wartości, tj. 4 469 tysięcy EUR (16 831 tysięcy złotych) dotyczy postępowania upadłościowego firmy SEGHERS BETTER TECHNOLOGY FOR SOLIDS+AIR N.V. z siedzibą w Willebroek w Belgii, o którym jednostka dominująca informowała we wcześniejszych raportach,
- 3 383 tysiące złotych w ramach postępowań krajowych, w tym 2 692 tysiące złotych w ramach postępowań upadłościowych, 64 tysiące złotych w ramach postępowań układowych oraz 627 tysięcy złotych w ramach postępowań sądowych.

37.4. Gwarancje

Grupa na dzień 30 czerwca 2008 roku posiadała zobowiązania warunkowe wynikające z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych o łącznej wartości 623 433 tysiące złotych, w tym:

1. gwarancje dobrego wykonania umowy oraz zwrotu zaliczki o łącznej wartości 181 825 tysięcy złotych udzielone przez BGŻ S.A. zabezpieczone przelewem wierzytelności,
2. gwarancje należytego wykonania umowy oraz zwrotu zaliczki o łącznej wartości 121 756 tysięcy złotych udzielone przez Calyon S.A. zabezpieczone przelewem wierzytelności,
3. gwarancje dobrego wykonania umowy, zwrotu zaliczki, wykonania kontraktowych zobowiązań gwarancyjnych, zapłaty należności, właściwego usunięcia wad lub usterek, zabezpieczenia roszczeń należytego tytułu rękojmi lub gwarancji jakości oraz należytego wykonania kontraktu w okresie gwarancyjnym o łącznej wartości 69 948 tysięcy złotych udzielone przez BRE Bank S.A. zabezpieczone umowami o współpracy, lokatami oraz umowami o linie gwarancyjne,
4. gwarancje dobrego wykonania umowy, właściwego usunięcia wad lub usterek, wadium, wykonania kontraktowych zobowiązań gwarancyjnych oraz zwrotu zaliczki o łącznej wartości 54 261 tysięcy złotych udzielone przez Bank PeKaO S.A. zabezpieczone przelewem wierzytelności, zastawem wierzytelności, umową o linie na gwarancje bankowe oraz wekslem w ramach limitu,
5. gwarancje dobrego wykonania umowy, właściwego usunięcia wad lub usterek oraz zwrotu zaliczki o łącznej wartości 39 652 tysiące złotych udzielone przez Bank Millennium S.A. zabezpieczone przelewem wierzytelności, linią gwarancyjną, kredytem stand-by, obligacjami oraz weksłami,
6. gwarancje dobrego wykonania umowy, należytego usunięcia wad i usterek oraz zwrotu zaliczki udzielone przez ING Bank Śląski S.A. o łącznej wartości 37 023 tysiące złotych zabezpieczone umowami, cesją należności oraz obligacjami,
7. gwarancje należytego wykonania umowy o łącznej wartości 24 822 tysiące złotych udzielone przez PZU S.A. zabezpieczone weksłami własnymi in blanco oraz notarialnym oświadczeniem o poddaniu się egzekucji,
8. gwarancje zwrotu zaliczki, dobrego wykonania oraz terminowego i właściwego usunięcia wad i usterek o łącznej wartości 24 305 tysięcy złotych udzielone przez T.U. Allianz Polska S.A. zabezpieczone umową o limit odnawialny oraz linią gwarancyjną,
9. gwarancje dobrego wykonania umowy, zwrotu zaliczki oraz udziału w przetargu na łączną kwotę 23 253 tysiące złotych udzielone przez BOŚ S.A. zabezpieczone przelewem wierzytelności, weksłami własnymi in blanco oraz oświadczeniem o poddaniu się egzekucji,
10. gwarancje dobrego wykonania umowy, zwrotu zaliczki oraz wykonania kontraktowych zobowiązań gwarancyjnych o łącznej wartości 13 133 tysiące złotych udzielone przez Kredyt Bank S.A. zabezpieczone weksłami in blanco,

11. gwarancja zwrotu zaliczki o wartości 13 055 tysięcy złotych udzielona przez Slovenska Handelsbanken S.A. zabezpieczona linią na gwarancje,
12. gwarancje dobrego wykonania umowy oraz należytego usunięcia wad i usterek o łącznej wartości 9 964 tysiące złotych udzielone przez ERGO HESTIA S.A. zabezpieczone wekslem in blanco oraz linią gwarancyjną,
13. gwarancje dobrego wykonania umowy o łącznej wartości 2 589 tysięcy złotych udzielone przez PTU S.A. zabezpieczone wekslami własnymi in blanco,
14. gwarancje należytego wykonania umowy, właściwego usunięcia wad lub usterek oraz zwrotu zaliczki o łącznej wartości 2 571 tysięcy złotych udzielone przez TUIR WARTA S.A. zabezpieczone umowami oraz linią gwarancyjną,
15. gwarancje należytego usunięcia wad i usterek oraz zwrotu zaliczki o łącznej wartości 2 383 tysiące złotych udzielone przez DnB Nord S.A. zabezpieczone umową o limit kredytowy,
16. gwarancja zwrotu zaliczki o wartości 1 543 tysiące złotych udzielona przez Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. zabezpieczona wekslem własnym in blanco oraz umową,
17. gwarancja dobrego wykonania umowy o łącznej wartości 867 tysięcy złotych udzielona przez DZ Bank S.A. zabezpieczona umową kredytową,
18. gwarancja dobrego wykonania umowy o wartości 283 tysiące złotych udzielona przez Bank Handlowy S.A. zabezpieczona umową kredytową,
19. gwarancja wadium o wartości 200 tysięcy złotych udzielona przez T.U. Intern Pisk S.A. zabezpieczona linią na gwarancje.

37.5. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W pierwszym półroczu 2008 roku zakończonym 30 czerwca 2008 roku w jednostce dominującej miała miejsce kontrola podatkowa w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych przeprowadzona przez Drugi Śląski Urząd Skarbowy w Bielsku Białej. Kontrolą objęto okres 12 miesięcy 2002 roku. Po kontroli, w wyniku wniesienia przez Spółkę zastrzeżeń do protokołu pokontrolnego, na mocy postanowienia US w Bielsku-Białej wszczęła postępowanie podatkowe, które obligatoryjnie winno zakończyć się w dniu 26 września 2008 roku.

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku w jednostce dominującej i jednostkach zależnych nie miały miejsca kontrole podatkowe.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

38. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za dany rok obrotowy (informacje dotyczące należności i zobowiązań przeterminowanych na koniec roku obrotowego przedstawione są w nocie 26 i 35):

<i>Podmiot powiązany</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca:</i>	<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
Podmioty o znaczącym wpływie na Spółkę:					
ELEKTRIM S.A.	2008	–	24	–	–
	2007	–	26	–	6
Jednostki z Grupy Kapitałowej ELEKTRIM S.A.:					
ELEKTRIM-MEGADEX S.A.	2008	–	–	14 101	16
	2007	86	2	15 246	16
PAK S.A.	2008	45	49	54	3
	2007	18	14	–	–
Polska Telefonía Cyfrowa Sp. z o.o.	2008	–	309	–	21
	2007	–	467	–	94
Jednostki zależne:					
„ELWO” S.A.	2008	–	10 887	–	7 294
	2007	–	8 183	3 650	4 968
PGL-DOM Sp. z o.o.	2008	29	32	10	–
	2007	24	30	5	–
RAFAKO-HANDELS AG	2008	–	–	–	366
	2007	–	–	–	398
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o.	2008	34	545	69	351
	2007	–	–	–	–
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION Sp. z o.o.	2008	2 092	34	1 174	–
	2007	–	–	–	–
FPM S.A.	2008	–	1 910	–	164
	2007	–	–	–	–
Jednostka stowarzyszona:					
SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o.	2008	–	–	–	–
	2007	–	–	–	–

Realizowalność należności od firmy ELEKTRIM-MEGADEX S.A. (jednostka zależna od spółki ELEKTRIM S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, należności netto jednostki dominującej od ELEKTRIM-MEGADEX S.A. wynosiły około 14,1 miliona złotych.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, w ocenie Zarządu jednostki dominującej, stopień koncentracji należności od ELEKTRIM-MEGADEX S.A. może mieć negatywny wpływ na sytuację płatniczą Grupy. W związku z powyższym, jednostka dominująca kontynuuje działania mające na celu zabezpieczenie realizowalności powyższych należności m.in. poprzez zabezpieczenie wierzytelności aktywami dłużnika. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd jednostki dominującej, będąc przekonany o skuteczności prowadzonych działań, nie podjął decyzji o utworzeniu odpisów aktualizujących wartość wyżej opisanych należności.

W pierwszym półroczu 2008 roku oraz w 2007 roku nie miały miejsca transakcje z podmiotami powiązаныmi, których wartość przekroczyła wyrażoną w złotych równowartość kwoty 500 000 EUR i które nie były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawieranyymi na warunkach rynkowych pomiędzy jednostkami powiązаныmi. Charakter i warunki zawieranych transakcji wynikały z bieżącej działalności operacyjnej prowadzonej przez Grupę.

38.1. Jednostka dominująca Grupy

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej RAFAKO jest Fabryka Kotłów RAFAKO S.A.

38.2. Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę

Laris Investment Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie posiada 37,45% akcji zwykłych jednostki dominującej (31 grudnia 2007 roku: 37,45%, 30 czerwca 2007 roku: 37,45%).

ELEKTRIM S.A. z siedzibą w Warszawie posiada 12,47% akcji zwykłych jednostki dominującej (31 grudnia 2007 roku: 12,47%, 30 czerwca 2007 roku: 12,47 %).

38.3. Jednostka stowarzyszona

SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. z siedzibą w Zhangjiakou, Chiny

Jednostka dominująca posiada 26,23% udziałów w spółce SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. (31 grudnia 2007 roku i 30 czerwca 2007 roku: 26,23%).

38.4. Wspólne przedsięwzięcie, w którym jednostki wchodzące w skład Grupy są współnikami

Jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadzą wspólnych przedsięwzięć.

38.5. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązаныmi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Grupę w relacjach gospodarczych z podmiotami niepowiązаныmi. Wynagrodzenie ustalane jest w drodze przetargu, ustalane są standardowe warunki płatności. Podmiot powiązany musi zapewnić wykonanie usługi zgodnie z dokumentacją, udzielić gwarancji na określony czas oraz przedstawić zabezpieczenie w postaci bankowej gwarancji dobrego wykonania. Wobec podmiotów powiązanych obowiązują również standardowe kary umowne, zapisy zabezpieczające zachowanie tajemnicy, własności przemysłowej, ubezpieczenia kontraktu, działania siły wyższej i rozstrzygania ewentualnych sporów.

38.6. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym i porównywalnych okresach sprawozdawczych nie udzielono pożyczek członkom Zarządów i Rad Nadzorczych jednostek wchodzących w skład Grupy.

W okresie sprawozdawczym i porównywalnych okresach sprawozdawczych jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły żadnych transakcji z członkami Zarządów i Rad Nadzorczych.

38.7. Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących

Ilość akcji jednostki dominującej będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących oraz ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych z jednostką dominującą, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, według stanu na dzień 30 czerwca 2008 roku, przedstawia poniższa tabela:

<i>Osoba zarządzająca</i>	<i>Nazwa spółki</i>	<i>Łączna liczba akcji (udziałów)</i>	<i>Wartość nominalna akcji (udziałów)</i>
Jerzy Thamm	RAFAKO S.A.	8 433	16 866,00 zł
Roman Jarosiński	ELEKTRIM S.A.	5	5,00 zł
<i>Osoba nadzorująca</i>	<i>Nazwa spółki</i>	<i>Łączna liczba akcji (udziałów)</i>	<i>Wartość nominalna akcji (udziałów)</i>
Sławomir Sykucki	ELEKTRIM S.A.	5	5,00 zł

38.8. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007</i>
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	3 400	3 390
Świadczenia po okresie zatrudnienia	–	–
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	–	–
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	–	–
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadrze kierowniczej	<u>3 400</u>	<u>3 390</u>

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki dominującej za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	760	607	–
Rada Nadzorcza	285	–	–
Rada Nadzorcza – jednostki zależne	61	–	–
Razem	<u><u>1 106</u></u>	<u><u>607</u></u>	<u><u>–</u></u>

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki dominującej za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	708	–	–
Rada Nadzorcza	263	–	–
Rada Nadzorcza – jednostki zależne	56	–	–
Razem	1 027	–	–

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej „ELWO” S.A. za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	372	166	–
Rada Nadzorcza	121	–	–
	493	166	–

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej „ELWO” S.A. za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	292	148	–
Rada Nadzorcza	111	–	–
	403	148	–

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej PGL-DOM Sp. z o.o. za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	66	36	–
Rada Nadzorcza	95	–	–
	161	36	–

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej PGL-DOM Sp. z o.o. za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	65	36	–
Rada Nadzorcza	91	–	–
	156	36	–

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej FPM S.A. za okres 4 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	180	90	12
Rada Nadzorcza	38	–	–
Rada Nadzorcza – jednostki zależne	17		
	235	90	12

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej pośrednio Palserwis Sp. z o.o. za okres 4 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	30	5	–
Rada Nadzorcza	28	–	–
	58	5	–

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej RAFAKO Engineering Sp. z o.o. za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	42	–	–
Rada Nadzorcza	19	–	–
	61	–	–

38.9. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

Jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadzą programu akcji pracowniczych.

39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej RAFAKO S.A. jest ograniczenie zmienności generowanych przepływów pieniężnych oraz osiąganych wyników finansowych na podstawowej działalności biznesowej do akceptowalnego poziomu. Grupa aktywnie zarządza ryzykiem finansowym poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego w stopniu zgodnym ze strategią zarządzania ryzykiem finansowym. Dzięki aktywnemu zarządzaniu tym ryzykiem Spółki dążą do optymalizacji osiąganych wyników finansowych ograniczając tym samym przyszłe potencjalne straty. W minionym okresie niemal 24% przychodów Grupy było wyrażonych w walutach obcych, przede wszystkim w EUR. W związku z tym Spółki koncentrują się w szczególności na zarządzaniu ryzykiem walutowym, na które Grupa jest narażona w najwyższym stopniu.

39.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa Kapitałowa RAFAKO S.A. jest narażona na ryzyko stopy procentowej z tytułu finansowania podstawowej działalności poprzez krótkoterminowe kredyty bankowe o zmiennej stopie procentowej. W minionym okresie średnia wartość nominalna portfela kredytów dostępnych Grupie wynosiła 94 296 tysięcy złotych. Dostępne kredyty były wykorzystywane w niewielkim stopniu, tym samym ryzyko kredytowe i ewentualne zmiany stóp procentowych nie stanowiły istotnego zagrożenia dla działalności grupy. Kredyty dostępne Grupie to kredyty zaciągnięte w PLN, dlatego też Spółki na bieżąco monitorują sytuację związaną z decyzjami Rady Polityki Pieniężnej mającymi bezpośredni wpływ na poziom oprocentowania kredytów. Z uwagi na stosunkowo niewielkie zaangażowanie kredytowe, oddziaływanie stóp procentowych na działalność Grupy ma charakter neutralny.

39.2. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest związane bezpośrednio ze zmianami kursu walutowego, które powodują niepewność, co do przyszłego poziomu przepływów pieniężnych denominowanych w walutach obcych. Ekspozycja na ryzyko walutowe Grupy wynika z faktu, że znaczna część jej przepływów pieniężnych jest wyrażona lub denominowana w walutach obcych. W minionym okresie niemal 24% przychodów Spółek wyrażonych było w walutach obcych, przede wszystkim w EUR. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego obserwujemy znaczący spadek wartości przepływów pieniężnych denominowanych w walutach obcych.

Ryzyko walutowe nie dotyczy udzielonych Grupie kredytów bankowych. 100% nominalnej wartości portfela kredytów dostępne jest w polskiej walucie.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym zakłada w jak największym stopniu wykorzystanie zabezpieczenia naturalnego – tzw. naturalnego hedgingu walutowego. W celu minimalizacji ryzyka Grupa dąży do zachowania naturalnej równowagi pomiędzy należnościami, a zobowiązaniami wyrażonymi w walutach obcych tak, aby zminimalizować ekspozycję na ryzyko walutowe.

W stosunku do ekspozycji netto ryzyka walutowego Spółki dopuszczają stosowanie zabezpieczeń za pomocą dostępnych na rynku instrumentów pochodnych, m.in. transakcji typu forward czy opcji walutowych

39.3. Ryzyko cen towarów

Grupa jest narażona na ryzyko wzrostu cen, szczególnie materiałów strategicznych dla działalności Spółek. Na poziom tego ryzyka znacząco wpływa sytuacja na światowych rynkach cen surowców – stali, metali szlachetnych, paliw i energii powodowana zarówno wahaniami kursów walut jak i koncentracją producentów zmierzającą do prowadzenia wspólnej kontroli cen. Strategia zarządzania ryzykiem cen towarów zakłada dążenie do zawierania kontraktów z poddostawcami materiałów i usług w walucie kontraktu głównego, lokowanie dostaw materiałów po stronie klienta, jak również zawieranie umów zakupowych w cenach stałych. Spółki Grupy nie zawierają wieloletnich umów z poddostawcami, zakres dostaw i dostawcy ustalani są indywidualnie w zależności od potrzeb.

39.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. jest ściśle związane z prowadzeniem podstawowej działalności Spółek. Wynika ono z zawartych kontraktów handlowych i związane jest z potencjalnym wystąpieniem zdarzeń, które mogą przybrać postać niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności lub istotnego opóźnienia w spłacie należności. Udzielanie klientom, tzw. kredytu kupieckiego jest aktualnie nieodłącznym elementem prowadzenia działalności gospodarczej, jednakże Spółki podejmują szereg działań mających na celu zminimalizowanie ryzyk związanych z podjęciem współpracy z potencjalnie nierzetelnym klientem. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Klienci, którzy w opinii Spółek, na podstawie przeprowadzonej weryfikacji, nie są wiarygodni finansowo, są zobowiązani do przedstawienia odpowiednich zabezpieczeń finansowych, które minimalizują ryzyko niewypłacalności tych firm wobec Grupy. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności i niezwłocznie podejmowanym działaniom windykacyjnym wobec należności przeterminowanych, narażenie Spółek z Grupy na ryzyko kredytowe jest nieznaczące.

39.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa jest narażona na ryzyko płynności w przypadku niedopasowania struktury terminowej przepływów pieniężnych na realizowanych przez Spółki kontraktach. Grupa dąży do zapewnienia tzw. pozytywnych przepływów pieniężnych, co przy założeniu terminowego regulowania należności eliminuje ryzyko płynności. Nominalna wartość linii kredytowych, do których ma dostęp Grupa skutecznie zapobiega ewentualnym negatywnym zdarzeniom związanym z opóźnieniami w terminowym regulowaniu należności.

40. Instrumenty finansowe

40.1. Wartości godziwe

Na dzień 30 czerwca 2008 roku ani w okresach porównawczych Grupa nie stosowała instrumentów pochodnych ani instrumentów zabezpieczających. Wszystkie instrumenty finansowe Grupy zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym według wartości godziwej.

Wartość godziwa instrumentów finansowych została ustalona poprzez zdyskontowanie prognozowanych przepływów pieniężnych przy użyciu aktualnie obowiązujących stóp procentowych.

40.2. Ryzyko stopy procentowej

W poniższych tabelach przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2008 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>Powyżej 2 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Obligacje	1 853	1 098	1 428	4 379
Certyfikaty depozytowe	1 291	–	–	1 291
Lokaty krótkoterminowe	71 444	–	–	71 444
	<u>73 588</u>	<u>1 098</u>	<u>1 428</u>	<u>76 114</u>
<i>Oprocentowanie zmienne</i>	<i><1rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>Powyżej 2 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Aktywa gotówkowe	105 368	–	–	105 368
Lokaty długoterminowe	–	3 414	–	3 414
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 10 milionów złotych	499	–	–	499
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 3 milionów złotych	5	–	–	5
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	4 922	–	–	4 922
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	4 647	–	–	4 647
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 10 milionów złotych	9 999	–	–	9 999
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 1,5 miliona złotych	972	–	–	972
Kredyt obrotowy na kwotę 1 miliona złotych	–	–	–	–
Kredyt obrotowy na kwotę 1 miliona złotych	500	–	–	500
Kredyt obrotowy na kwotę 9 milionów złotych	8 000	–	–	8 000
	<u>130 303</u>	<u>3 414</u>	<u>–</u>	<u>133 717</u>

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>Powyżej 2 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Aktywa gotówkowe	10 603	–	–	10 603
Obligacje	1 950	1 305	1 366	4 621
Lokaty krótkoterminowe	170 182	–	–	170 182
<hr/>				
<i>Oprocentowanie zmienne</i>	<i><1rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>Powyżej 2 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Aktywa gotówkowe	3 374	–	–	3 374
Lokaty długoterminowe	13 511	567	–	14 078
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 18 milionów EUR	–	–	–	–
Kredyt obrotowy na kwotę 13 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 10 milionów złotych	9 921	–	–	9 921
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	1 419	–	–	1 419
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 3 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt odnawialny na kwotę 1 miliona złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 500 tysięcy złotych	–	–	–	–
<hr/>				

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2007 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>Ponyżej 2 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Aktywa gotówkowe	37 224	–	–	37 224
Obligacje	1 790	453	1 577	3 820
Lokaty krótkoterminowe	223 977	–	–	223 977
<hr/>				
<i>Oprocentowanie zmienne</i>	<i><1rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>Ponyżej 2 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Lokaty długoterminowe	–	18 166	–	18 166
Obligacje	–	356	457	813
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 15 milionów EUR	–	–	–	–
Kredyt obrotowy na kwotę 13 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	1 031	–	–	1 031
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 3 miliony złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 1 500 tysięcy złotych	–	–	–	–
Kredyt odnawialny na kwotę 1 milion złotych	–	–	–	–
Kredyt bankowy na kwotę 500 tysięcy złotych	–	–	–	–

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stale przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

41. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresie styczeń – czerwiec kształtowało się następująco:

	2008	2007
Zarząd jednostki dominującej	4	4
Zarządy jednostek wchodzących w skład Grupy	9	4
Biura zarządów	287	252
Biuro handlowe	221	195
Pion produkcji	1 869	1 560
Pozostali	148	117
Razem	<u>2 538</u>	<u>2 132</u>

42. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym nie miały miejsca zdarzenia mogące wpłynąć na sytuację finansową Grupy.

Podpisy członków Zarządu

30 września 2008 roku Wiesław Różacki Prezes Zarządu

30 września 2008 roku Roman Jarosiński Wiceprezes Zarządu

30 września 2008 roku Eugeniusz Myszk Wiceprezes Zarządu

30 września 2008 roku Jerzy Thamm Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych

30 września 2008 roku Wiesława Skrzynecka Główny Księgowy